Ն. 2354 1905 ՄԱՅԻՍ 29/11 ՇՈՒՆԻՍ ՇՈՒՄԱ ԻՐԹԼՈՒ 21 ԻԼՇԻ ԱԼԵՎԻ 7 ՐԷՋԻ ԻԼ ԱԽԸՐ 1323 — 29 ՄԱՅԻՍ 1321

ՄԵՋՄՈՒԱ-Ի-ԱԽԲԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Taxim 65

Հաւաքատա իրի տեղա եանի ՉԱՐՇԷՆԳԻՀ վէ ՇՈՒՄԱ ԻՐԹԼՈՒՆ կիւնլերի նէշր օրուլուր:

ՆԻՒՍԽԷՍԻ 30 ԲԱՐԱ

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

ԱՊՕՆԷ ԳԻՐՑԱԹԼԱՐԸ. = Իսթանպոլ իչին սէնէլիկի 60 ղշ., = 6 այլըղը 35. = Թաշրա իչին սէնէլիկի 85 = 6 Այլըղը 45 ղշ. տրը: = Մէմալիքի էճնէպիէ իչին սէնէլիկի 20 ֆր. տրը: = Բօսթա իւճրէթի պիղէ այիտարը: = 15 կիւնլիւք նիւսխէսի 60 բարա տրը: = ԻԼԱՆԱԹ ՇԱՐԹԼԱՐԸ. = 1ինճի սահիֆէյին սրբասը 5, 2ինճի վէ 3իւնճիւ սահիֆէյլէրին հէր սրբասը 3, վէ 4իւնճիւ սահիֆէյին պէհէր սրբասը 1 ղշ. տուր: = Զօգ տէֆա տէրճ իտիլէճէք իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր:

Ղազէթայա միւթէալլիգ խուսուսաթ իչին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՑԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա = Իտարէխանէ՝ Պէյօղլունտա Ճատտէի քէպիրտէ Ն. 65:

ԷՋ ՄԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷ ՄԵԾԱՆՈՒՆ ԵՒ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ՄԸ

Ը.

Մեծապէս գնահատուած է նա իբրեւ քերթող եւս: Կաթողիկէ եկեղեցեաց մէջ ուր անգլիերէն լեզուն կը գործածուի, իւր երգերն ընդունուած են ընդհանրապէս: Գիշերուան Ուխտաւորները (The Pilgrims of the night) և Երկիրը Ծովէն անդին (The Land beyond the Sea) օրհներգութիւններ են ամենէն աւելի ժողովրդական եղած: Իւր ոտանաւորներէ չատեր կը գտնուին նաեւ բողոքական Հաւաքածոյներու մէջ:

Օր մը յուզմամբ մտիկ ընելէ վերջ Ցաւիտեանական Տարիները զոր կ'երգէին իւր վանքին կրօնաւորք, ըսաւ Հ. Նիւմըն. «իմ Առաջնորդէ մեզ, ո՛վ լոյս բարերար»էս աւելի գեղեցիկ է այդ քերթուածն, ինչ որ իմս կը փնտռէ՝ Հ. Ֆէյպրիին կուտայ զայն:(*)

Բայց որչափ և մեծ ու բազմաթիւ լինին իւր այլ ձիրքերն, իբրեւ հոգեւորական հեղինակ է՝ որ կը փայլի նա անհամեմատ պայծառութեամբ և պիտի մնայ միշտ անմահ՝ երախտագէտ մարդկութեան սրտին ու մտաց մէջ: Կը կրկնենք գիտուն Հանդէսի մը խօսքերը. «Զենք ճանչնար ուրիշ մարդ մը որ այնչափ սիրել տուած լինի զԱստուած և բաղձանք ներշնչած ներքին կենաց որչափ Հ. Ֆէյպրը. չենք ճանչնար ուրիշ մարդ որ իրեն նման յիշեցնէ ոգին և քարոզութիւնն Ս. Բեռնարդոսի և Ս. Բեռնարդինոս Սենացւոյն այն գեղեցկութեամբ և քաղցրութեամբ որով գիտէ շրջապատել Յիսուսի և Մարիամու անունները:»(**)

1863 սեպտ. 26ին մեռաւ Հ. Ֆէյպրը, ինչպէս որ ապրած էր մաքուր, խոնարհ, ամբաւիր, երկնատենչ, Յիսուսի և Աստուածամօր սիրովն բոցավառ ու սրբութեան համբաւով և անուշահոտութեամբ:

Մաննինք սոյն խօսքերը նուիրեց անոնցման հանգուցելոյն. «Երէկ մեկնեցաւ մենէ Աստուծոյ մեծ Ծառայ մը. ամենքս ալ կը ճանչնայինք զայն. ոմանք լսած են իւր խօսքն, այլք իւր խոստովանորդիներն էին, ամենուն ծանօթ են իւր գրուածները. բայց՝ կը համարձակիմ ըսել՝ ոչ ոք զայն ճանչցաւ մտերմօրէն որչափ ես: Մանուկ ճանչցայ զայն. Համալսարանի մէջ միասին էինք, և այն ատենէն կ'զմայլէի նշմարելով իւր թանկագին ձիրքերն...: Հոս դիտաւորութիւնս չէ խօսիլ բնութեան ձիրքերու մասին, թէեւ իբրեւ իմացականութիւն, բարձրութիւն մտաց և պերճախօսութիւն կրնան ըսուիլ գրեթէ անզուգական. այդպիսի ձիրքեր սակաւ ինչ են բազդատմամբ գերբնական շնորհաց որք իւր բաժինն եղան: Իւր մեծութիւնը կը կայանար քահանայութեան մէջ. գիտէր ամէն ամբոխն ի Մի հօտ, և մեռաւ ինչպէս պարտի մեռնիլ քահանայ, իւր ժողովրդին աղօթից և արտասուաց մէջ: Թէպէտ կ'ապրէր աշխարհի մէջ, ո՛չ զոք տեսայ երբեք իրեն չափ անչատեալ յաշխարհէ. երկու ուղիներու մէջ միշտ բարձրագոյնն կ'ընտրէր. եթէ ճշմարտութիւն մը պէտք էր ըսուիլ, կ'արտասանէր զայն առանց վարանելու, առանց մարդոց ճաշակին յարմարցնելու: Զեմ գիտեր մեծագոյն փառք մը որ կարենայ կազմել քահանայի մը լուսապսակն: Իւր առաջին երկասիրութեան խորագիրն կը հնչէ ներդաշնակութեան մը պէս, որ իւր բոլոր քարոզութեանց մէջ կը կրկնուի և կը թրթռա՛յ միշտ— Ամենայն վասն Յիսուսի:»

Աւասիկ թէ ի՛նչպէս մոլութեան ամենէն թանձր աղջամուղջէն կարէ գալ հոգի մ'ի լո՛յս ճշմարտութեան, բարձրանալ սրբութեան վսեմ վերնագաւառները և լուսատու ջա՛հ մը լինել մարդկութեան, երբ կը կրէ յինքեան միտք ուղղախոհ, սիրտ անխարդաղ, և երբ կը հնազանդի վեհանձնութեամբ Աստուծոյ ձայնին որ այնքան յաճախ կը խօսի մարդկային խղճին մէջ...: ՎԵՐՋ Բ. Ճ.

ՃԱԲՕՆԸՆ ՀԻՍՍԻՑԱԹ ՎԷ ԷՖՔԵԱՐԸ

Աթիտէքի մուհիմմ մէգալէի մախսուսէ՝ Անկլօ-Ճաբօն ղազէթասը միւտիրի Մ. Սաթօրիգաթօ Թարաֆընտան՝ տէնիզ մուհարէպէսինտէն սօնրա Տէյլի Մէյլ նամ Ինկիլիզ ղազէթասընտա տէրճ իտիմիշ օլուպ, իշպու մէգալէտէ, Ճաբօնլըլարրն հիսսիեաթ վէ էֆքեարը ինսանիյէթքեարանէ վէ մէտէնիյէսի թէմամիյլէ կէօսթէրիմիշ օլմաղլէ, զիյրաէ թէրճէմէսի միւնասիպ կէօրիւլմիւշ տիւր.

«Պալթիգ Ռուս տօնանմասընէն պու կիւնքի ուղրատրը հալ, անրն Ագսաի Շարգ սուլարընա եագլաշտըղը զէման զաթէն հիսս օլունուեօրտը. հալպու քի պու տէրէճէ բարլագ մուզաֆֆէրիեէթ մէմուլ տէյլ իտի: Թօկօնրն էլտէ իթտիկի մուվաֆֆագըյէէթի գաթիէյէ Ճաբօնլըլար պիւէ հայրան օլմուշլար տրը: Վագաա Ճաբօնլըլար, Թօկօնրն վազիֆէսի՝ Ռուսիա տօնանմասընէն իլէրլէմէսինէ մանի օլմագտան իպարէթ իտուկինի պիւիրլէր իտի, լաքին օ վազիֆէյի՝ պու գատար բարլագ սուրէթտէ պաշա չըգարաճաղընը իմիտ իթմէեօրլարտը: Թօկօնրն գազանտըղը չէրէֆ՝ Ճաբօնա այիտ տիր. չու գատար քի, էհալի, միւմաիլէյին էլտէ իթտիկի մուվաֆֆագըյէէթի՝ անճագ Միգատօնրն սատրգ պիր մէմուրընրն վազիֆէսի ատտ իյլէտիկինտէն, օ մուվաֆֆագըյէէթտէն տօլայը ասլա թէքէպպիւր իթմէմէքտէ տիր: Ճաբօնլըլար, չիւպհէսիզ հարաքեաթը ասքէրիէնին միւասիտ կիտիշինտէն մէմնուն գալմըշ տըրլար, ֆագաթ պու մէմնունիեէթլէրինի իֆրաթ տէրէճէ նիւմայիշլէր իլէ կէօսթէրմէք իսթէմէզլէր: Պունտան 405 սէնէ եվվել Սքիկուհարա մուհարէպէսինտէ, Ճաբօնլըլար բարլագ պիր մուզաֆֆէրիյէթ գազանմըշլար տրը: Օլ վագրթ չարգ օրտուսը գօմանտանը ժէն. Իէրանօ, քէնտի օիլահ արգատաշլարրընա խիթապէն, «Ֆիթուհաթտան սօնրա քիպիր ոլմաերն վէ էյլիքլէր իթմէյէ հազըրլանընը» տէմիշ տիր: Պու սէօզլէր, Ճաբօնլըլարրն ախլէագը հագգընտա տօղրու պիր ֆիքր բէյտա իթտիրմէյէ քեաֆի տիր: Հիչ պիր Ճաբօնլը ժէնէրալ եախօտ ամիրալ, մուհարէպէյի սէվմէզ, պիլաքիս սուլէը արզու իտէր: Պունտան 50--60 սէնէ էվվել Ճաբօնըն տախիլի մուհարէպէլէրինէ իյթիրաք իտէն պիր չօգ մուհարրիպլէր՝ սօնունտա պութխանէլերէ չէքիլերէք, պագբէյէի էօմիւրլէրինի օրտտա կէչիրմիշլէր տիր: Տիկէր Թարաֆտան Ճաբօնլը մուհարրիպլէր՝ քէնտի տիւշմէնլէրի հագգընտա տարմա ալիճէնապ տըրլար: Տիւշմէնլէրի նէ գատար չօգ օլսա, ճէնապլարը տա օ գատար զիեատէ օլուր: Մէմլէքէթինի Ճաբօնտ Թէսլիմ իթմիշ օլան տիւշմէնէ տէ Ճաբօնտա Թահգիր իլէ պագբմազ: Պու կիւն, Բօրթ Արթիւրիւ ժէն. Նօճիյէ Թէսլիմ իտէն ժէն. Շեթօսէլ, Ճաբօնիատա հիւրմէթի ազիմէյէ նայիլ օլմուշ տըր:

Ճաբօնիանընն մագսէտի, Ռուսիայը էզմէք տէյլ տիր: Զաթէն Թա իպթիտասընտա Ճաբօնիա մուհարէպէ իսթէմէեօրտը. ֆագաթ Ռուսլարընն ինատճըլըղը՝ Ճաբօնլըլարը օիլահա սարըլմաեա մէճպուր իթտի: Ճաբօնիա, Թէտապիրի չէտիտէեէ միւրաճաաթ իտիլմէքսիզին իչի Թաթլըեա պաղլամաեը Ռուսիատան տիւէտի, վէ պու տէչէթլի ճէնկի մէյտանա կէթիրմէմէք իւզրէ, հէր տիւրլիւ վէսայիթէ միւրաճաաթ իյլէտի. հաթթա Ճաբօնիա գապինէսի պիր արա թէրէտտիւտ իչինտէ տէ գալտը:

Մուհարէպէի հազըրէտէ Ճաբօնիա տայիմա քէսպը ֆիթուհաթ իթտիկի հալտէ, Ճաբօնիա միլլէթի՝ ասքէրինին չայեանը հայրէթ չէճաաթ վէ ֆաալիյէթի պիհուտէեէ սարֆ օլունմասընը պիթթապի արզու իտէմէզ: Պիզիմ, էօթէտէն պէրի մուհարէպէեէ հազըրլանմագտա օլուղըմըզ պէեան օլունուեօր. պու՝ սահիհ տիր. լաքին թէտարիքեաթըմըզ՝ չու եա պու տէվլէթէ գարշը օլմայըպ, քէնտի պագամըզը, իսթիգլալըմըզը մուհաֆազա մագսէտիյլէ օլուղընտան, էկէր Ռուսիատան պաշգա տիկէր պիր տէվլէթ տէ պիզի ճէնկէ մէճպուր իթտէ իտի, երինէ գարշը չըգաճագ իտիք:

Ռուսիանընն Սիպէրիատա ինչա իթտիրտիկի տէմիր եօլը՝ չօգլար Թարաֆընտան Ճաբօնիա իչին պիր մուխաթարա ատտ օլունմուշ տըր: Պիլաքիս պու խաթթ՝ Ճաբօնիաեա ֆէվգէլատէ ֆայտէլի օլուղընտան, մէզքիւր զանն եանլըշ տըր: Պիզճէ օ պիւիւք խաթթըն իքմալի՝ Ռուսիա վէ Ճաբօնիա միւնասէպաթընն Թագվիեէսինէ եէնի պիր վասրթա ատտ իտիլմիշ տիր. օ վագթա գատար Ճաբօնիանընն մամուլաթը սէնախիեէսի Ռուսիաեա իխրաճ օլունմայըպ, ֆագաթ մէզքիւր պիւիւք տէմիր եօլու վասրթասըյլա մամուլաթը մէզքիւրէ Ռուսիանընն էն ուզագ մահէլլէրինէ գատար կէօնտէրիլէճէկի ճիհէթլէ, Ճաբօնլըլար՝ պիթթապի պու խաթթընն եարըլմասընտան ֆէվգէլատէ մէմնուն օլմուշլար տրը. հալպու քի սօնունտա խաթթը մէզքիւր Ռուսիանընն նագլիեաթը ասքէրիյէսինէ հասր օլունմուշ, վէ Ճաբօնիա հիւքիւմէթի՝ Ռուսիանընն Մանչուրիայը զապթընա կէչիրմէք իսթէտիկինի կէօրտիւկիւնէ, պու հալէ նիհայէթ վէրիլմէսինի իսթար իթմէէ մէճպուր օլմուշ տըր:

Ագսաի Շարգ վագըալարընա պիթարաֆանէ տիգգաթ իտէնլէրէ՝ 1900 սէնէսինտէ Պոգսըրլար իսթիլալը, վէ օլ վագրթ Չին հիւքիւմէթինին նէ տէրէճէ եանըլտըղը մալիւմ տիւր: Պոգսըրլար իսթիլալը՝ Ռուսիանընն Մանչուրիյէ պիր օրտու կէօնտէրմէսինէ վէսիլէ օլմուշ տըր: Ամիրալ Ալէքսիէվին վէ հէմֆքեարլարընն թահրիքեաթը նէթիճէսի օլան Ռուսիանընն տիրլօմասիճէ պու էնթրիգասը՝ նիհայէթ Ճաբօնիայը, քէնտիյի միւտաֆաա իթմէկէ մէճպուր իյլէմիշ տիր: Ռուսիա, Ճաբօնլըլարը տէնիզէ տէօքէճէկինի մէմուլ իթտիկի հալտէ, պու իւմիտինտէ քիւլլիէն եանըլմըշ տըր:

Ճաբօնլըլար, տէլէ ումում սիւքիւթ իթմէյի թէրճիհ իտէրլէր, ֆագաթ պիր քէրրէ օ սիւքիւթի գաթթ իտէրլէր իսկ, սէօզլէրինի իճրաեէ չալըշըրլար: Ճաբօնլըլար, պու կիւն, աթէչի աթէչ իլէ սէօնտիւրմէք իսթէեօրլար: Հէր քէս, մուհարէպէյի հազըրէեէ՝ ուզուն միւտտէթլէ տէվամը պիր միւսալէհա տէվրի թէգիպ իտէճէկինէ էմին տիր: Իմտի պունճա զըյմէթտար ճանլարընն թէհի եէրտէ գուրպան օլտուղը պէեան իտիլէմէզ:

Ճաբօնիանընն մուվաֆֆագըյէէթ վէ ֆիթուհաթլարը չու էանատէ Եվրոբատա թագտիր օլունուեօր. հալպու քի պունտան էվվել Բօրթ Արթիւրիւն Թէսլիմի կէճիքմէսինտէն վէ ամիրալ Թօկօնրն, Բօժէսթվէնսքի տօնանմասընը գարշըլամագ իւզրէ չըմալ տէնիզինէ կիթմէտիկինտէն տօլայը մուախէզէլէր օլունուեօրտը: Ֆագաթ Թօկօնրն, քէնտի բլանընտա եանըլմըշ օլմատըղը նիհայէթ մէյտանա չըգմըշ տըր:

Տիկէր Թարաֆտան Ճաբօնիանընն մուվաֆֆագըյէթլէրի՝ Եվրոբայը պէրրիտէ վէ Ինկիլթէրրատա՝ պիր թագըմ էնտիշէլէր հասըլ իթմիշ տիր: Հէր քէս, տէնիզտէ գազանտըղը պու բարլագ մուզաֆֆէրիեէթտէն սօնրա Ճաբօնիա նէ՞ եաբաճագ տըր տէյի սիւալ իտիեօր: Պու կիպի սիւալլէրէ ասլա մահէլ եօգ տըր: Զիւնքի պու օիւալլէր՝ Ճաբօնլըլարրն ախլէագ վէ մէյլիեաթընա վագրֆ օլմաեանլար Թարաֆընտան ճահիլանէ իրատ օլունտուղընտան, ճէվապը տէյմէզ:

Ճաբօնիանընն թէրաքգրեաթը հազըրէսի, զարպ տէվլէթլէրի գարշըսընտաքի ատի մէվզիինտէն գուրթուլմագ իւզրէ, 30--40 սէնէտէն պէրի վագը օլան ֆէվգէլատէ սայ ու զայրէթ սէմէրէսի տիր: Ճաբօնլըլար՝ Եվրոբալըլարը քէնտիլէրինէ նիւմունէ իթթիխազ իթմիշլէր տիր, վէ մէմալիքի զարպիէտէն քէնտի մէմլէքէթլէրինէ կէօնտէրիլէն հէր նէվ էմթասը բէտտ իթմէմիշլէր տիր: Ցահա զիեատէ

(*) Անգլիոյ և Ամերիկայի մէջ նշանաւոր է Նիւմընի այս սքանչելի քերթուածը «Lead us, kind light» որ երգուեցաւ Զիքակոյի կրօնքներու Համաժողովին մէջ:

(**) Dublin Review, January, 1864.

իւէրիյէ կիտէրէք, տիսէպիլիրիզ քի, Ճաբօնլըլար, Էվրօբալըլարա վէ անլէրին մամուլաթը սէնաիեէսինէ հայրան օլուեօրլար: Ճաբօնլըլար, զարպ ճէմաաթլարընը Թահգիր իթմէեիպ, պիլաքիս անլէրէ մէտեունը չիւքրան օլուպ, պու կիւն Թէրագգըեաթը հազըրէլէրինի Էվրօբալըլարա պօրճլու օլտուգլարընը ալէնէն իգրար իտիեօրլար: Պիր Թարաֆտան տա Էվրօբա մէտէնիյէթինին պալէասընա վասըլ օլմաեա չալըշմալարը՝ Էվրօբաեա օլան մուհապպէթլէրինէ տէլիլ տիր: Ճաբօնիա նուֆուզունըն Ագսաի Շարգտա եաեըլմասը՝ Էվրօբա մէտէնիյէթինին եաեըլմասընա եարտըմ տըր: Ճաբօնիա, պիր նէվ քէօբրիւ օլուպ, Էվրօբա մէտէնիյէթի՝ Ագսաի Շարգա վասըլ օլմագ իչին պու քէօբրիւտէն կէչէճէք տիր:»

ՉՈՒՇԻՄԱ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻՆԻՆ ՀԻՔԷԱՅԷՍԻ

(Տէյլի Թէլէկրաֆ մուխպիրինին վէրտիկի Թաֆսիլաթըն խէվամը.)

Ասըլ մուհարէպէ՝ Մայիսըն 27նճի ճումա իրթէսի կիւնիւ, էօյլէտէն 2 սաաթ սօնրա պաշլատը, վէ գարատա պուլունանլար, եէր ալթընտան իշիտիլէն կիւրիւլթիւլէր կիպի, պիլա ֆասըլա օն իքի սաաթ տէհշէթլի Թօբ կիւրիւլթիւսիւ իշիթտիլէր: Բազար սապահը, սաաթ 2տէ Թօբլարըն կիւրիւլթիւսիւ պիր ազ տուրտու, լաքին Ճաբօն տօնանմասընըն Թէրթիպի ասլա պօզուլմատը, վէ մուհարէպէ պիր տագըգա պիլէ քէսիլմէտի: Արասըրա Թօբ կիւրիւլթիւսիւ քէսպը չիտտէթ իտիեօր, վէ պիր տագըգա տուրտուգտան սօնրա Թէքրար պաշլաեօր իտի: Թօկօնըն զըրհլըսընտա պուլունանլար իչին, գարշըլարընտաքի մէնզարէ կէօրիւլմէյէ չայեան օլմայըպ պէրապէր, գաեէթ միւէսսիր իտի: Բազար սապահը պու պիւյիւք մուհարէպէ խիթամ պուլտու:

Պալթիգ տօնանմասը՝ պիր գաչ կիւն էվվէլ Թէչքիլ օլունմուչ, վէ էսկի վէ եավաշ հարէքէթ իտէն սէֆինէլէր աչըգա չըգարըլմըշ իտի: Պու տօնանմա, Պաչի քէօրֆէզինի կէչտիքտէն սօնրա, Ցուչիմա պօղազընըն եօլունու Թութտու, վէ իլք տէֆա Բէլքարթ ատասը էօնիւնտէ կէօրիւնտիւ: Թէքմիլ զըրհլը վէ նիմ զըրհլը սէֆինէլէր իլէ գրուազէօր, Թօրբիտօ, խասթախանէ վէ սաիրէ ճէման 30 բարչա կէմիտէն միւրէքքէպ օլան պու ճէսիմ տօնանմա, սաաթտա 10 միլ սիւրաթը հարէքէթլէ, չըմալը չարգ Թարիգիյլէ Ցուչիմա ատասընըն Գաուէթէագի պուռնունըն էօնիւնտէն կէչմիչ տիր: Տօնանմա ասլա իսթիքշաֆաթ իճրա իթմէեիպ, տօղրուճա Ցուչիմա սուլարընա իլէրլէմիչ, վէ Ճաբօնլըլար՝ տիւչմէնին ֆէվգէլատէ էմնիեէթ քէսպ իթմիչ օլտուգընը անլամըչլար տըր: Թօկօնըն տօնանմասը պիր մահէլլը մախսուսա կիզլէնմիչ օլուպ, հազգընտա գամթի պիր սիւքիւթ իսթիեար իտիլմիչ իտի: Թօկօ՝ Ռուսլարը կէօրէպիլիեօրտը, լաքին Ռուսլար՝ Թօկօյը կէօրէմէեօրլարտը: Ճաբօնլըլարըն պուլունտըգը մահէլլտէն Ռուսլարըն խապէրտար օլմատըգլարընը՝ վուգուաթ իսպաթ իթտի: Ռուսլար, զիեատէ եագլաշտըգլարընտա, Ռօժէսթվէնսքի տօնանմասընըն Թէրթիպաթը անլաշըլտը, վէ իշթէ օլ վագըթ Ճաբօնլըլար՝ էվվէլճէ հազըրլատըգլարը բլանը մէվգըի իճրայէ գօյմաեա պաշլատըլար: Սապահլայըն սաաթ 10տա Ռուս տօնանմասը եագլաշմաեա պէտ իլէ, տահա զիեատէ չըմալ Թարաֆընա տօղրու Թէհտիտավէր պիր նիւմայիշ իճրա իթտի: Էօյլէտէն սօնրա, Թամ սաաթ 2տէ, Ճաբօնլըլար իլք կիւլլէյի Բէլքարթ ատասը սահիլինտէն 20 միլ չըմալը չարգտա աթտըլար: Հավանըն սիսլի օլտուգը եանըլըշ տըր: Հավա կիւզէլ, պէրրաք, ֆագաթ տէնիզ տալղալը իտի: Զաթէն Գօրէա պօղազընտա սիւքիւնէթ նատիր օլուպ, օրատա սիկեահ տալկալար տաիմա քէօբիւքլիւ վէ կիւրիւլթիւլի տիր: Պու սէպէպլէ տօնանմանըն մուամէլաթը ֆէվգէլատէ միւչքիլ իտի:

Ֆիլվագը, օ ճէսիմ զըրհլըլարըն իլէրլէմէսի վէ Ճաբօն Թօրբիտօ քէչէրլէրինին տէ կէօյիւսլէրինի տաղ կիպի եիւքսէլէն սուլարա գարշը կէրէրէք, տալգալարըն իւզէրինտէ պէչիքվարի սալլանմասը մէնզարէսի՝ չայեանը Թէմաչա օլուպ, պու մուհարէպէ, ատէթա անասըրա գարշը իտի: Ճաբօնլըլարըն աթտըգլարը հէման հէր պիր կիւլլէ՝ մագսատէ էրիպ, վագըֆէի Թախրիպիէսինի իճրա իթմէքտէ վէ բիւր հիտտէթ քէսիլմիչ օլան Ճաբօնլըլար, Ռուս սէֆինէլէրինին էն մուհիմ վէ ճանլը գըսըմլարընա նիչան ալարագ, աթըլան հէր պիր կիւլլէ՝ իսթէնիլէն Թարաֆա էնտիրիլմէքտէ իտի: Պիւթիւն Ճաբօն Թօրբիտօ քէչէրլէրի՝ զըրհլըլարըն սօլ Թարաֆընտա պուլունուպ, տիւչմէնի գօվալաեօրլարտը: Թօկօ՝ Միգազա զըրհլըսընտա պուլունտըգը հալտէ, պու մուամէլաթը պահրիյէ գումանտա իթմէքտէ իտի:

Մուհարէպէ տէհշէթլի իտի: Գօրօսին սընըֆընտան պիր Ռուս զըրհլըսը աթէշ ալտը: Ռուսլար, զարպ Թարաֆընա տէօնտիւլէր, Ճաբօնլըլար տա այնըը եաբտըլար: Ճաբօնիանըն իքինճի ֆիլօսընտան պէչ զըրհլը՝ ամիրալ կէմիսի իւզէրինէ աթէչ եաղտըրտըգլարընտան, մէզքիւր զըրհլը, աթէչ իլէ տիւման արասընտա, աթէչտէն պիր եըղընթը հալի քէսպ իթտի: Այնի վագըթտա Ճաբօնըն պիրինճի ֆիլօսը հիչ տուրմագսըզըն աթէչ իթտիկի հալտէ, Ռուսլարըն գարշըսընտա պիր մէվգի Թութտու, վէ տիւչմէնին էօնիւնտէքի սէֆինէլէրի վուրմագ իւզրէ, հարպ սէֆինէլէրինի իլէրիյէ սիւրտիւ: Ճաբօնըն իւչիւնճիւ ֆիլօսը, Ռուսլարըն արգասընտան հիւճում իթտիկի կիպի, իքինճի ֆիլօ տախի չըմալ եօլու իւզէրինտէ տուրարագ, օ եօլու գաբամըշ օլտուղընտա, մուհասէրէ Թէքմիլ օլտու: Ռուսլար, վագաա պու տէմիրտէն զինճիրի գըրմաեը Թէճրիւպէ իթտիլէր իսէ տէ, իքի տէֆատա Ճաբօն Թօրբիտօ քէչէրլէրինտէն կէրի սիւրիւլտիւլէր: Պու հալ՝ իրթէսի կիւնէ գատար տէվամ իթտի: Բեաֆֆէյի Ռուս հարպ սէֆինէլէրինին աթէչէ վէրիլմէսի վէ Թօրբիլլէր վասըթասըյլա պաթըրըլմասը էմր օլունմուչ իտի:

Կիճէնին գարանլըղընտա չիտտէթլի բաթլաեըշլար իշիտիլտի: Պիր չօգ Ռուս սէֆինէլէրի իչէ եարամազ հալէ կէլտիլէր: Ատէթա պիր ճէհէննէմ իտի: Էլէքթրիգ բրօժէքթէօրլէրինին ըշըղըյլա, Ռուս հարպ սէֆինէլէրի իչինտէքի ատէմլէրին մէճնուն կիպի եանտան օ պիր եանա գօշուշտուգլարը կէօրիւնիւեօրտը:

Թօկօ, Ռուսլարա քիւլլիեէթլի մուհիմմաթ սարֆ իթտիրմէյի ֆիքրինէ գօյմուչ իտի: Վագաա տա աթէշլէրինին աղըլմասընա պագըլըրսա, մուհիմմաթլարընըն կիթտիքճէ Թիւքէնմէքտէ օլտուղը անլաշըլըեօրտը: Թօկօ, պու հալտէն իսթիֆատէ իթտի:

Մուհարէպէնին էն տէհշէթլիսի՝ բազար կիւնիւ վուգու պուլուպ, տիւչմէնին տէօրթ զըրհլըսը պաթտը: Ռուսլարըն ինթիզամը, կէմիլէրինին Թէրթիպաթը պօզուլտու: Օնտան սօնրա պիր գաչ խուսուսի գավկալար վուգուա կէլտի: Թօկօ, Ռուսլարըն կէլտիկի եօլու գաբամըշ օլտուղընտան, պունլար, չըմալա տօղրու ֆիրարա պաշլատըլար: Ճաբօն տօնանմասը, ֆէվգէլատէ սէրի իւլ հարէքէ օլմասըյլա, պու սըրատա պիւյիւք իչ կէօրտիւ: Հէր պիր Ճաբօն սէֆինէսի, Թօկօնըն էմրի ալթընտա, էլտէն կէլէնի եաբտը: Պու հիւճում ազ վագըթ սիւրտիւ, ֆագաթ չիտտէթլի իտի: Ճաբօնլըլար, խայլի ուզագլանտըգլարընտա, տէրհալ եիւզլէրինի Ռուսլարա չէվիրտիլէր վէ Ռօժէսթվէնսքիյէ գարշը պիր գալէ Թէչքիլ իթտիլէր: Օնտան սօնրա Ռուսլարըն վազիյէթի մէյուսիեէթպախչ իտի: Ճաբօն սէֆինէլէրի՝ Վլատիվօսթօգա կէօթիւրէն եօլու գաբամըշ օլտուգլարընտան, Ռուսլար, էօյլէտէն սօնրա, սաաթ 5տէ պիւսպիւթիւն չաշըրտըլար, վէ տիւչմէնինի զայըֆ իտէն կէմիլէր կիպի, էսէն բիւզկեարըն իսթիգամէթիյլէ տալկալար իւզէրինտէ չալգանմաեա պաշլատըլար: Պազը սէֆինէլէր իսէ, գըմըլտանմաեա պիլէ միւգթէտիր տէյիլ իտիլէր: Օլ վագըթա գատար Ճաբօնլըլարա հիչ պիր զարար օլմատը, ֆագաթ Ռուս տօնանմասը մահվ օլմուչ, վէ Ճաբօնիա տօնանմասը, Թարիխտէ էն պիւյիւք ֆիթուհաթլարտան պիրինի գազանմըչ իտի:

Թօրբիտօ քէչէրլէրին պէչինճի ֆիլօսը, տիւչմէնին հարպ սէֆինէլէրի իւզէրինէ հիւճում իթտի: Այնի վագըթտա տօնանմանըն իքինճի ֆիլօսը՝ Թօրբիտօլարըն իչինի գօլայլաթմագ իւզրէ տիւչմէնին իւզէրինէ աթէչ եաղտըրմագտա իտի: Վագաա Ռուսլար տա, արը սիւրիւսիւ կիպի էթրաֆլարընը գուշաթմըչ օլան Ճաբօն Թօրբիտօլարը իւզէրինէ եօգարտան աշաղըեա աթէչ եաղտըրմագտա իտիլէր իսէ տէ, աթէչ՝ պունլարըն իւզէրինտէն կէչիպ տուեուն իչինտէ սէօնմէքտէ իտի: Թութուլան Ռուս սէֆինէլէրի՝ տէհշէթլի կիւրիւլթիւլէր իլէ վէ եըլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ պաթըեօրլար իտի:

Ագշամ իւսթիւ էօյլէ միւտհիշ մէնզարէլէր զուհուրա կէլտի քի, ինսան գալպինին միւթէէսսիր օլմամասը գապիլ տէյիլ իտի: Օ տաղ կիպի Ռուս կէմիլէրի, տիրէքլէրինի, պաճալարընը զայի իթմիչ, վէ եանլարը տէլինմիչ օլտուգը հալտէ, տալկալարըն ազըմթըսը իւզէրինտէ չալգանըպ տուրուեօրլարտը: Պու սէֆինէլէրին էնգազընտա սաըլմըչ օլան պիչարէ Թայֆալար իսէ, Ճաբօնլըլարտան, աճը աճը ֆիղանլար իլէ եարտըմ տիլէեօրլար իտի:

Իշթէ պու սուրէթլէ օ տէհշէթլի տէնիզ մուհարէպէսի, Մայիսըն 29ընճը բազար կիւնիւ խիթամ պուլտու:

Մ. ՏԷԼԳԱՍԷՆԻՆ ԻՍԹԻՖԱՍԸ

Ֆրանսա խարիճիէ նազըրը Մ. Տէլգասէնին իսթիֆասը՝ բօլիթիգա ալէմինտէ խայլի հէյէճանը մուճիպ օլմուչ տըր: Մ. Տէլգասէ, 7 սէնէտէն պէրի մէզքիւր մէմուրիյէթի իյֆա իտիպ, Ֆրանսանըն մէնաֆիինէ բէք չօգ խըզմէթլէր իթտիկի վէ Ֆրանսա իլէ տիկէր պազը հիւքիւմէթլէր պէյնինտէ իթիլաֆ մուահէտէլէրի ագտընա մուվաֆֆագ օլուպ, պու կիւն օ ահտնամէլէր՝ Էվրօբա բօլիթիգասընճա պիր մուվազէնէի գավիյէ հասըլ իթմիչ օլտուգը հալտէ, Մ. Տէլգասէ, պու խըզմէթլէրի վէ մուվաֆֆագըյէթի սայէսինտէ, Ֆրանսըզլարտան պաշգա, տիկէր միլլէթլէր, էզճիւմլէ Ինկիլիզլէր նէզտինտէ տախի հիւրմէթ վէ Թէվէճճիւհ գազանմըշ օլմասըյլա, պու տէֆա մէմուրիյէթինտէն գաթիէն իսթիֆասը՝ Թէէսսիւր վէ Թէէսսիւֆի աղիմ հասըլ իյլէմիչ տիր. եալընըզ Ալմանլար, պու Թէէսսիւրէ իշթիրաք իթմէմիշլէր տիր. չիւնքի Մ. Տէլգասէ, եէտի սէնէլիք մէմուրիյէթի էսնասընտա հէման քեաֆֆէյի Թէշէպպիւսաթլէրինտէ մուվաֆֆագ օլմուչ իսէ տէ, Մարօգ մէսէլէսինտէ Ինկիլթէրրա, Իթալիա վէ Իսբանիա հիւքիւմէթլէրիյլէ ագտ իթթիլաֆ իտիպ ֆագաթ Ալմանիաեա եալընըզ խապարը քէյֆիյէթ իլէ իքթիֆա իթմէսի, անը խօչնուտ իթմէտիկինտէն, պու հալ՝ Ալմանիա Թարաֆընտան պիր Թագըմ չիքեայէթլէրէ գաբու աչմըշ, վէ սօն տէֆա Մարօգ էմիրիյէ իճրաի միւզաքէրաթ իթմէք իւզրէ, ալէագատար հիւքիւմէթլէր Թարաֆընտան մահէլլինէ մուրախխասլար կէօնտէրիլմիչ իսէ տէ, Մարօգ հիւքիւմէթի, Ֆրանսանըն խուլասաթ Թէքլիֆլէրի, Թանճէրտէ պէյն էլ տիւէլ պիր գօնֆէրանսա միւզաքէրէ օլունուպ Թաստիգ իտիլմէտիքճէ, օ Թէքլիֆլէրին գապուլ իտիլմէեէճէկինի պէեան իթմէսի, իչին ընկիլինի պիւսպիւթիւն տէյիշթիրմիչ տիր:

Ալմանիա հիւքիւմէթինին Թէշվիգիյլէ Մարօգ հիւքիւմէթի Թարաֆընտան զուհուրա կէլէն պու մուամէլէ, Մ. Տէլգասէնին բօլիթիգասընա մուղայիր օլտուղընտան, վէ կէօրիւնիւր քի չու սըրատա Ֆրանսա հիւքիւմէթի՝ ահվալը սիեասիյէճէ Թէհլիքէլի պիր բօլիթիգայա սալիք օլմագ իսթէմէտիկինտէն, պու պապտէ Ֆրանսա հէյէթի վիւքէլա րէյիսի Մ. Ռուվիյէ իլէ խարիճիէ նազըրը պէյնինտէ իխթիլաֆ հասըլ օլմուչ, վէ Մ. Տէլգասէնին Մարօգ մէսէլէսինտէ իթթիխազ իթտիկի խաթթը հարէքէթ, պաշլըճա Սօսիալիսթ ֆըրգասը Թարաֆընտան տախի չիտտէթլէ մուախէզէ իտիլմիչ օլտուղընտան, միւմաիլէյհ՝ նիհայէթ իսթիֆաեա մէճպուր օլմուչ տըր. չիւնքի պու ֆըրգա, հէր տիւրլիւ վէսայիթ ու Թէտապիրին իթթիխաղըյլա, միւսալէհանըն մուհաֆազասընա Թարաֆտար օլմասըյլա, Մարօգ մէսէլէսինտէ Ալմանիանըն խօչնուտ իտիլմէմէսինի վէ պու եիւզտէն Ֆրանսա իլէ Ալմանիա պէյնինտէքի միւնասէպաթը հասէնէյէ խալէլ կէթիրճի վէ պէլքի տէ միւսալէհանըն իխլալընա սէպէպիյէթ վէրիճի պիր խաթթը հարէքէթ թութուլմասընը միւնասիպէթսիզ պուլմուչ տըր:

Շիմտի Մ. Տէլգասէնին իսթիֆասը, Ալմանիանըն պիր ֆիթուհաթը ատտ օլունուեօր իսէ տէ, տիկէր Թարաֆտան Մարօգ հիւքիւմէթինին Թէքլիֆ իթտիկի պէյն էլ տիւէլ գօնֆէրանսա, չահէտ Թէճէմմիւ իտէր իսէ, պունտա էքսէրիյէթին վէրէճէկի րէյլէրին Ֆրանսա լէհինտէ օլաճաղը մուհագգագ կէօրիւնիւեօր, զիրա Ֆրանսանըն Մարօգ բօլիթիգասը՝ Ինկիլթէրրա, Իթալիա վէ Իսբանիա հիւքիւմէթլէրի Թարաֆընտան գաթէն Թասվիպ իտիլմիչ օլտուղը կիպի, Ռուսիանըն տա, քէնտի միւթէֆֆիգինէ գարշը րէյ պէեան իտէճէկի մէմուլ տէյիլ տիր:

Շուրասը ինքեար օլունամազ քի, Ալմանիանըն, Մարօգտա, Ֆրանսա իլէ պէրապէր այնի հուգուգա մալիք օլմաեը իսթէմէսի, մուվաֆըգը մասլահաթ օլամազ: Ֆրանսա, Ճէզայիրին պիր նօգթասըյլա Մարօգա հէմհուտուտ օլուպ, Մարօգըն ասը գապիլէլէրի, արասըրա Ճէզայիր էհալէթլէրինին ասայիշինի իխլալ իթտիքլէրինտէն, մէզքիւր ասըլարըն Թէճավուզաթընը մէն իթմէք իւզրէ, Մարօգըն միւհթաճ օլտուգը իսլահաթը տախիլիյէսինին, կէրէք հէմհուտուտ օլմասը վէ կէրէք տիկէր հիւքիւմէթլէրտէն զիեատէ Թիճարէթճէ Մարօգըն իլէրինէ ալէագատար պուլունմասըյլա, Ֆրանսայը, պունտան էվվէլ Մարօգ հիւքիւմէթի հազգընտա պազը Թէշէպպիւսաթ իճրասընա մէճպուր իթմիչ տիր. անճագ Ֆրանսա, պու Թէշէպպիւսաթը խուսուսընտա Ինկիլթէրրա, Իթալիա վէ Իսբանիա հիւքիւմէթլէրիյլէ տէ էվվէլճէ ուզլաշմըշ իսէ տէ, պու տա, մահզա անլէրին տէ, եա Մարօգա հէմհուտուտ, եախօտ Պահրը Սէֆիտ տէվլէթլէրի օլմալարընտան նէշէթ իյլէմիչ տիր: Հալպուքի Ալմանիա, Մարօգտա, Ֆրանսանըն վէ օ պիր տէվլէթլէրին հայիզ օլտուգլարը մէնաֆիյէ վէ Թիճարէթէ մալիք օլմատըղը հալտէ, միւսավի իմթիեազլարա սահիպ օլմագ խտասընտա օլամազ: Պուրասը, էլպէթթէ Թէքլիֆ օլընան պէյն էլ տիւէլ գօնֆէրանստա Թաստիգ օլունաճագ տըր: Ալմանիա հիւքիւմէթինին չիմտիքի իթիրազաթ վէ չիքեաեաթը, անճագ Ֆրանսանըն Մարօգ հիւքիւմէթի վէ տիկէր ալէագատար հիւքիւմէթլէր իլէ ագտը իթիլաֆընը վագթընտա քէնտիսինէ բէեան վէ սուրէթի մաթլուպէտէ Թէպլիղ իտէմէմէսինտէն իլէրի կէլմիչ տիր:

*** Միւմաիլէյհէ խալէֆ մագամընտա կէօսթէրիլէն նամզէտլէր միեանընտա Ֆրանսանըն Տէրիսաատէթ սէֆիրի Մ. Գօնսթան տախի պուլունուեօր:

ԻԽԹԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Ապօնէլիք միւտտէթլէրի խիթամ պուլմուչ օլան Թաշրա միւհթէրէմ ապօնէլէրիմիզին, զազէթալարընըն տէվամընը արզու իթտիքլէրի հալտէ, պէտէլի մալիւմիւ կէօնտէրմէլէրինի պէեան իտէրիզ:

ԱԼՄԱՆԻԱ ՎԷԼԻԻ ԱՀՏԸՆԸՆ
ԻՃՏԻՎԱԾԸ

Ցունիսին իւչիւնճիւ ճումա իրթեսի կիւնիւ ճէնի կէլինին Պէրլինէ տուխուլի իլէ Ալմանիա վէլիի ահտընըն իգտիվաճը զինէթինէ պաշլանմըշ տըր։ Պու զինէթէ պիւթիւն ալէմ տա վէթլի օլուպ, չու սաաթտա Պէրլինտէ, Ալմանիա խանէտանը հիւքմտարի ազալարընտան պաշգա, Էվրոբա հիւքմտարան խանէտանլարընըն մուրախխասլարը, կրան տիւգլէր, բրէնսլէր, գօնթլար, վէ սաիր րիճալ պուլունուեօրլար. Էօթէտէ, Ազասի Շարգտա, տէհշէթլի պիր մուհարէպէ տէվամ իթտիկի հալտէ, Պէրլինտէ իսէ, մէրասիմի իգտիվաճիյէ՝ աֆիթապը միւսալէհա իլէ թէնվիր օլընմագտա, վէ արասըրա թարիխի ալէմտէ կէօրիւնէն վարայիպտէն պիրի օլմագ իւզրէ, Ջարըն պիրատէրի կրանտիւգ Միխայիլ Ալէքսանտրօվիչին ճանընտա՝ Ճաբօնիա հիւքմտարը Միգատոնըն մուրախխասը բրէնս Արիզուկուվա պուլունմագտա տըր։ Պունլար՝ տավէթլիլէր սըրասընտա վէ այնի սաֆրատա հազըր օլարագ, պիթթապի կիւնիւն իգթիզասընճա ինճրաի մէսէրրէթ իյլէմէքտէ տիրլէր։

Բրէնսէս Սիրիլ տը Մէքլէնպուրկ՝ վագտա տիլպէր տէնէճէք տէրէճէտէ կիւզէլ տէյիլ տիր, ֆագաթ չիրին վէ ճալիպ պիր գըզ տըր։ Պէրլինէ կիրտիկի կիւն, իրի, սիեահ վէ բարլագ կէօզլէրի՝ պիւթիւն Ալմանյարա թէեսիր իթմիշ տիր։ Միւշարիլէյհա՝ կիւլ րէնկլի աթլաստան վէ սըրմա թէլլէր իլէ իշլէմէլի պիր լիպաս կիյինմիշ, պօզազընտան բըրլանթալը պիր կէնտանլըգ ասմըշ, վէ սիմսիյահ սաչլարը իւզէրինէ մուրասսա պիր թաճ գօյմուշ տըր։ Միւքէմմէլ պիր արապատա, կէլինին ճանընտա օթուրմուշ օլան իմբէրաթօրիչա, պէճագ լիպաս կիյինմիշ, պօզազընա զիւմրիւտտէն պիր կէրտանլըգ ասմըշ վէ սաչլարը իւսթիւնէ տէ քէզալիք պիր թաճ վազ իյլէմիշ տիր։ Պէրլինին գաբուսընտա արապա տուրմուշ, վէ չէհիր էմինի՝ բէտմը խօշամէտի նութգընը իրատ իթտիկի սըրատա, խընճալընճ իգտիհամ իչինտէ տէրին պիր սուսըզ հիւքմ իթմիշ տիր։ Բրէնսէս, մուխթասար սէօզլէր իլէ վէրտիկի ճէվապընտա,

«Գայպիմէ թէեսիր իտէն վէ պօզուլմազ ճազըլար իլէ ճազըլմըշ պիր ճատիկեար մագամընտա գայպիմտէ գալաճագ օլան իչպու հիւսնի գապուլէ թէշէքքիւր իտէրիմ։ Պու կիւնտէն իթիպարէն իչպու կիւզէլ բայիթախթընըզտա ճաչաճաճագըմա մէմնունըմ» տէմիշ տիր։

Պու բէտմի գապուլըն խիթամընտա, կէլինին չէրէֆինէ թօբլար աթըլմաեա պաշլամըշ, վէ բրէնսէս, պու սըրատա բէք միւթէեսսիր օլտուղընտան, մէնտիլիյէ, կէօզլէրինտէն ագան ճաշլարը սիլմէքտէ պուլունմուշ տըր։ Սէրայը իմբէրաթօրինին Իւհլան ալայընըն ուզուն պօյլու զապիթան վէ էֆրատը՝ արապանըն արգասընտան ախլարա րաքիպէն կիթմէքտէ, վէ պու ալայըն միւզիգասը, Էհալինին չէվգլի «հուրրա» սէտալարը արասընտա տիւյին բարչալարը թէրէննիւմ իթմէքտէ օլուպ, օ էսնատէ պիւթիւն Պէրլին աեագտա օլմազլէ, հէր թարաֆտա մէսէրրէթ իճրաի հիւքմ իթմիշ, վէ արապա՝ ահէսթէ սուրէթլէ կիթտիկի սըրատա, կէլինին գայըն վալիտէսի իմբէրաթօրիչա, պունտան պէօյլէ քէնտինին օլաճագ օլան Պէրլինին էպնիէյի միւքէլլէֆէսինի վէ սաայր սէնաաթքէարանէսինի թէպէսսիւմ կէօսթէրմիշ, վէ բրէնսէս՝ կիւլիւմսէմէլի թավիրի վէ ճալիպ կէօզլէրիյլէ արապանըն բէնչիրէսինտէն խալգա պաշը իլէ իգհարը թէշէքքիւր իյլէմիշ տիր։

Սաաթ 6 տա, արապա, սէրայըն գաբուսընա վասըլ օլմազլէ, տէրհալ սիւարիլէր տիզիլմիշ տիր։ Իմբէրաթօր իլէ վէլիի ահտ վէ խանէտանը իմբէրաթօրի բրէնսլէրի՝ կէլինի իսթիգպալ իտէրէք, պիւյիւք մէրտիվէնէ կէօթիւրմիւշլէր, վէ պունըն պաշ թարաֆընտան բրէնսէսլէր գարշըլամըշլար տըր։ Պէօյլէճէ պաշ վէքիլին, վիւքէլանըն, Րայխսթակ մէճլիսի րէիսլէրի վէ ազալարընըն վէ սայիրէնին թօբլանմըշ օլտուգլարը տայիրէլէրտէն կէչիլէրէք, պիւյիւք պիր սալօնա կիտիլիպ, օրատա, իմբէրաթօր իլէ իմբէրաթօրիչա, կիւվէյի իլէ կէլին, Մէքլէնպուրկ կրան տիւգիւ վէ կրան տիւչէս Անաստասիա հուզուրընտա իգտիվաճ մուգավէլէսի իմզա իտիլմիշ, վէ պատէհու իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչա, կէլինի, քէնտիսի իչին հազըրլանմըշ օլան տայիրէյի մախսուսէճէ կէօթիւրմիւշլէր տիր։

Ագշամ, սէրայը իմբէրաթօրիտէ ֆամիլեաճա պիր զիեաֆէթ վէրիլմիշ, վէ պունտա Ալման վէ էճնէպի հիւքիւմէթլէրի մուրախխասլարը հազըր պուլունմըշլար տըր։

⁂ Ալմանիա վէլիի ահտը՝ 1882 մայիս 6 տա, վէ բրէնսէս Սէսիլ՝ 1886 սէպտ. 20 տէ տօղմուշլար տըր։

⁂ Նիհաեէթ բէտմը իգտիվաճ կիւնիւ օլան չըգան բազար, էօյլէտէն սօնրա, կէլին վէ կիւվէյի իպատէթխանէէ կիթմիշլէր տիր։ Իլք տէֆա իմբէրաթօր, վէլիի ահտ, գարընտաշլարը, կրան տիւգ Հէս վէ կրան տիւգտը Գօպուրկ իլէ պիրլիքտէ ճաեա իպատէթխանէէ կիրմիշ տիր։ Աղ սօնրա իմբէրաթօրիչա՝ բրէնսէս Վիգթօրիա Լուիզա իլէ, վէ էն սօնրա կէլին՝ վալիտէսիյլէ կէլմիշլէր տիր։ Խանէտանը իմբէրաթօրի իլէ կէլինին խանէտանը, խընճալընճ էհալի թարաֆընտան չիտտէթլէ ալգըշլանմըշլար տըր։ Խանէտանը միւշարիլէյհիմ իպատէթխանէյէ կիրտիքլէրի սըրատա, օրկանօ թէրէննիւմէ պաշլամըշ, վէ պատէհու թէզաննիւաթը րուհանիյէ իճրա իտիլմիշ տիր։ Սէրայ վաիզի Տր. Տրիանտէր, մէվգիյէ միւնասիպ պիր վազ վէրմիշ տիր։ Բէտմը այինին խիթամընտա սէրայըլար վէ միւսաֆիրլէր այնի մութանթան ալայ իլէ սէրայա ավտէթ իթմիշլէր տիր։ Աղշամ սէրայտա պիւյիւք պիր զիեաֆէթ վէրիլմիշ տիր։

Կէլին վէ կիւվէյէ տիւնեանըն հէր թարաֆընտան զաեէթ կիւզէլ վէ գըյմէթտար հէտիեէլէր կէօնտէրիլմիշ տիր։

⁂ Գարտինալ Գօբ, իմբ. Վիլհէլմէ, Բաբա հազրէթլէրինին պիր թէպրիք մէքթուպընը, վէ բրէնսէս Սէսիլէ, միւշարիլէյհին հէտիյէլէրինի թագտիմ իյլէմիշ տիր։

⁂ Իմբ. Վիլհէլմ՝ պաշ վէքիլ տը Պիւլօվ'ա գօնթլուգ ունվանը վէրմիշ տիր։

ԱՀՎԱԼԸ ՄՈՒՀԱՐԵՊԷ
ՎԷ ՄԻՒՍԱԼԷՀԱ

Ղազէթալար վէ թէլէկրաֆ աժանսլարը, էլան Ցուչիմա վուգու պուլան տէնիզ մուհարէպէսինին թաֆսիլաթըյլա մէշզուլ տըրլար։ Րուս ղազէթալարը, մէզքիւր մուհարէպէնին բաբօրլարընը նէշր իթմէքտէ օլուպ, պու բաբօրլարտա, ղազէթամըզտա զաթէն տէրճ իտիլմիշ օլան մալիւմաթտան հէման ֆազլա պիր չէյ եօգ տըր։ Անճագ ֆէլաքէթին տէրէճէյի վէխամէթինի պու պապտաքի մէսուլիյէթին աղըրլըղընը թախֆիֆ իտիճի պիր թագըմ սէպէպլէր տէրմիեան իտիլմէքտէ տիր։

Հէր պիւյիւք մուհարէպէտէն սօնրա պիր միւտտէթ թաթիլ իտիլմէսի թապիի օլմազլէ, Ցուչիմա մուհարէպէսինտէն սօնրա տախի պիր թարաֆ՝ ֆիթուհաթընըն մէսէրրէթինէ վէ տիկէր թարաֆ մաղլուպիեէթինին քէտէրինէ տալմըշ օլտուղլարընտան, չիմտիլիք պիր տէրէճէ սիւքիւնէթ վագթը կէչիյոր. չու գատար քի Րուսիա՝ եէնի պաշտան մուհարէպէյէ պաշլաեաճագ կիպի պիր թավր թութարագ, գարաճա վէ տէնիզճէ թէտարիքաթտա պուլունտըղը կիպի, Ճաբօնիանըն տախի իհթիեաթը էլտէն պրագմաեարագ, հէր վագըթտան զիեատէ, հազըրըլըգլար կէօրմէկիւ խապէր վէրիլմէքտէ տիր։

Լաքին միւսալէհա խապէրլէրի տէ չու էսնատէ օլտուգճա էհէմմիյէթ քէսպ իթմէքտէ օլուպ, Րուսիատա վիւքէլանըն վէ սաիր նուֆուզլը զէվաթըն, վէ խարիճտէ Ամէրիգա րէյիսի ճիւմհուրը իլէ Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա, Ալմանիա վէ սաիր հիւքիւմէթլէրին պու պապտաքի թէշէպպիւսլէրի, զալիպա սէմէրէսիզ գալմաեաճագ տըր։ Ամանս Րիւթէրէ Բէթրէպուրկտան թէպլիղ օլունան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, էվվէլքի կիւն Ջարըզօէ Սէլօտա ագտ օլունան մէճլիսի վիւքէլատա վէրիլէն գարար մուճիպինճէ, Րուսիանըն, միւսալէհա չարթլարընը անլամագ արզուսընտա օլտուղը՝ Ուաշինկթըն վէ Բարիզ սէֆիրլէրինէ իպլաղ իտիլմիշ տիր։ Մօրնինկ Բօսթ ղազէթասը՝ րէյիս Մ. Րուզվէլթին, միւսալէհանըն գաթի չարթլարընը, Էվրոբա տէվլէթլէրինին մուավէնէթիյլէ 24 սաաթ գատար Րուսիայա թէպլիղ իտէպիլէճէկինի մէմնուն իթմէքտէ օլտուղընը, պիր մէնպաը մէվսուգտան ալտըղը խապէրէ պինաէն պէեան իյլէմիշ տիր։— Բէնչէլֆենյիա կիւնիւ Ջար՝ Ամէրիգանըն Բէթրէպուրկ սէֆիրինի հուզուրընա գապուլ իթմիշ տիր։ Բէզալիք Բէթրէպուրկտան «Ֆրէմտէնպլաթթ» իչար օլունտուղընա նէզարէն, սօն տէֆա Ջարըն թաճթը րիեասէթինտէ ագտ օլընան մէճլիսի վիւքէլատա, խարիճիէ նազըրը Մ. Լամստօրֆ՝ Ջարըն էֆքեարընը թէպտիլէ մուվաֆֆագ օլտուղընտան, միւսալէհա իւմիտլէրի արթմըշ տըր։ Ճաբօնիանըն չարթլարը միւթէտիլ օլմազլէ, չայետնը գապուլ օլաճագը մէմուլ օլունուեօր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐԸՆ ԽԻՒԼԱՍԱՍԸ

Ցուչիմա մուհարէպէսինտէ էսիրէն վէ պօզուլան Րուսլարըն միգտարը 14,000 վէ էսիրլէրին միգտարը 4600 քիչի օլտուղը՝ Ճաբօնիանըն Լօնտրա սէֆարէթի թարաֆընտան իլան իտիլմիշ տիր։ «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ըն մուխպիրի՝ Սազէպօ խասթախանէսինի զիեարէթ իթմիշ տիր։ Մուխպիրի միւմայիլէյհին գավլինճէ, Րուս մէճրուհլարընըն էքսէրիսի՝ զաթէն տէնիզ մուհարէպէսինտէն էվվէլ խասթա իմիշլէր։ Պունլարըն աճվալը օհհիյէսի մէմնուն օլունաճագ սուրէթտէ օլմաեըպ, թայֆալարտան չօգլար տէնիզէ աթըլըշ օլմաղըլարընտան, ֆէնա սուրէթտէ տէնիզ պուլանթըսընա թութուլմուշլար վէ մուհարէպէտէ իչէ եարամամըշլար տըր։— Ճաբօնլըլարըն էլինէ էսիր տիւշէն Րուս զապիթլէրի՝ տիվանը հարպ հուզուրընա չըգմագտան զօրգարագ, Րուսիաեա ավտէթ իթմէք իսթէմէեօրլար իմիշ։ — Րուսիա տօնանմասընտա խասթա պագան գասըրլարտան պաշգա տիկէր գաղընլար տախի պուլունմուշ տըր։ Խաթախանէյէ իֆրազ օլընան կէմիլէրտէքի գաղընլար տա, տիկէր էսիրլէր իլէ պիրլիքտէ Ճաբօնեալարա թէսլիմ օլմուշլար տըր։ Պունլարըն իչինտէ օլան ժէն. Րօժէսթվէնսքինին պալտըզը, (Խասթախանէ) միւմայիլէյհ ամիրալը թէտավիյէ քէնտիսինին մէմուր իտիլմէսինի իսթիրհամ իյլէմիշ տիր։ —Րուսիա վիւքէլասընըն՝ սուլհըն ագտընա չալըշտըգլարը վէ ճագընտա մուվաֆֆագ օլաճագլարընը իւմիտ իթտիքլէրի՝ Բէթրէպուրկտան «Թանս» ճազըլմըշ տըր։—Ճաբօնիա հարպիէ նազըրը՝ ամիրալ Րօժէսթվէնսքիյէ պիր չիչէք տէմէթի իլէ պիր մէքթուպ կէօնտէրմիշ տիր։ Մէքթուպտա, Րուսլարըն չէճաաթը մէտհ իտիլմիշ, վէ ճագընտա միւմայիլէյհ ամիրալըն՝ Ճաբօնը թապիպլէրին միւտավաթըյլա քէսպը իֆագաթը թէմէննի իտիլմիշ տիր։ — Վլատիվօսթօգ լիմանընը Ճաբօնլըլար չէվրիտէն մուհասէրէ իթմիշլէր տիր։ Ճազըլտա սուլհ ագտ օլունմազ իսէ, օրասըը տա գավլ իտէճէքլէր տիր։—Իւչ Րուս գրուազօրիւ իլէ Մանիլատա սըգընմըշ օլան ամիրալ Ինգուէսթ, 24 սաաթտա գատար օրատան կիթմէսի, եօգսա սիլահսըզլըգ, թէճհիզաթընըզ տարլաճազը հազըրլանտա Ամէրիգա հիւքիւմէթինին վազը օլան խիթամընտա գարըը կէլտիկինտէն, հիւքիւմէթի միւշարիլէյհա, թէպլիղաթը միւէսսիրէ ինճրա իյլէմիշ, վէ Րուսիա հիւքիւմէթի, միւմայիլէյհ ամիրալը Ամէրիգանըն թէպլիղաթընա իթթիպա իթմէսինի, եանի թէճհիզաթը չըգգարըպ, սէֆինէլէրին թամիրաթըյլա մէշզուլ օլմասընը էմր իյլէմիշ տիր։ —Ցուչիմա մուհարէպէսինտէ Րուս հարպ սէֆինէլէրինին էքսէրիսի՝ Ճաբօնըն տէնիզ ալթը հարպ սէֆինէլէրի մարիֆէթիլէ մահվ իտիլտիկի թէհագգուգ իթմիշ տիր տէնիլեօր. տիկէր թարաֆտան պու մուհարէպէտէ, Ճաբօնըն տէնիզ ալթը սէֆինէլէրի գուլլանմաեըպ, անճագ ամիրալ Թօկօնըն մէհարէթիյլէ նէթիճէյի մալիւմէնին էլտէ իտիլտիկի պէեան օլունուեօր։ — Ինկիլթէրրա բարլամէնթօսընտա, պաշ վէքիլ՝ Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրանըն հիւսնի միւնասէպաթընը իխլալ իտէպիլէճէք հիչ պիր իխթիլաֆ մէվճուտ օլմատըղընը պէեան իյլէմիշ տիր։ (ալգըշլար)։ Ինկիլիզ տօնանմասընըն թէճհիզաթընա կէլինճէ, պու ճիհէթ Ինկիլթէրրանըն էմրը միւտաֆաասընըն էն մուհիմ վէ զարուրի գըսմը օլուպ, պու խուսուստա պիզիմ մէվգիիմիզ՝ տիկէր տէվլէթլէրին մէվգիլէրինտէն պիւսպիւթիւն ֆարգլը տըր» տէմիշ տիր։

ՏԻՒՆՔԻ ՎԷ ԿԻՃԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

Տիւն վէ կիճէ ալընան թէլէկրաֆնամէլէր՝ միւսալէհա իւմիտլէրինի վէ թէչէպպիւսլէրինի թագվիյէ իթմիշլէր տիր։ Ամէրիգա րէյիսի ճիւմհուրը՝ Ճաբօնըն չարթլարընը՝ Ջարա թէպլիղ իթմիշ, վէ ճագընտա Ճաբօնըն պիլճիւմլէ մէթալիպաթընը հավի պիր բրօթօգօլ տախի թագտիմ իտէճէք իմիշ։ Մէզքիւր չարթլար՝ միւթէտիլ օլմազլէ, գապուլ օլունաճագը մէմուլ օլունուեօր։ Նէթիճէյի գաթիյէնին տիւն կիճէ մալիւմ օլաճագը՝ Ուաշինկթընտան ալընան պիր թէլէկրաֆտա իչար իտիլմիշ տիր։— Շիմտի, քեաֆֆէյի տէվլէթլէրին սուլհը արզու իթտիքլէրի գաթիյէն անլաշըլմըշ տըր. պու պապտէ միւթթէֆիգէն միւրաճաաթ իտէճէքլէրի թէէմմին օլունուեօր։— Ջար՝ Ամէրիգանըն Բէթրէպուրկ սէֆիրի իլէ կէօրիւշտիւքտէն սօնրա, Ճաբօնիանըն չէրայիթի սուլհիեէսինի Րուսիանըն անլամագ արզուսինտէ օլտուղը՝ Բարիզ վէ Ուաշինկթըն Րուս սէֆիրլէրինէ պիլտիրիլմիշ տիր։— Բարիզ վէ Պէրլին պօրսալարընտա Րուս ֆօնտօլարը՝ միւսալէհա մուխապէրաթընա կիրիշիլմիշ օլմասընտան տօլայը իւաթէ գօյմուշլար տըր։

⁂ Ամիրալ Րօժէսթվէնսքինին սօն տէնիզ մուհարէպէսի հագգընտաքի իլք րաբօրը Բէթրէպուրկա վասըլ օլմուշ տըր. պու րաբօրտա, միւմայիլէյհ, էզճիւմլէ օ մուհարէպէտէ քէնտիսի գումանտանլըղը թէրք իթմէյէ մէճպուր օլուպ, էրքեանը հարպընտան պիր զըմը իլէ պիրլիքտէ, վէ գայազըլ հալտէ Պույնի նամ թօրբիտօ քէչէրինէ նագլ իտիլտիկինի վէ գումանտանլըղը ամիր. Նէպօկաթօվըն տէրէօհտէ իյլէտիկինի, վէ կիճէ վագթը Պույն՝ տօնանմայը զայպ իտիպ, սապահլայըն Տիմիթրի Տօնսգօյ սէֆինէսինի, իքի թօրբիտօ իլէ կէօրտիւքլէրինի, վէ Պույնտա պուլունան Օսլապիա թայֆասընըն պիր գըսմը՝ Տիմիթրի Տօնսգօյա վէ քէնտիսի տէ Պէտովի թօրբիտօ քէչէրինէ նագլ իտիլտիկինի, վէ մայիսին 28ինճի ագշամը, Պույն զըրհլըսընըն, Ճաբօնըն իքի թօրբիտօսընա թէսլիմ օլու-

ւէրւյէ կիւռէրէք, տիւէպլիւրիզ քի, Ճաբօնլըլար, Եվրօբալըլարա վէ անլէրին մամուլաթը սէնաիւեյօնէ հայրան օլուեօրլար։ Ճաբօնլըլար, ղարպ ճէմատթլարընը թաճգիր իթմէեիպ, պիլաքիս անլէրէ մէտեունը չիւքրան օլուպ, պու կիւն թէրագգըեաթը հազըրէլէրինի Եվրօբալըլարա պօրճլու օլտուգլարընը ալէնէն իգրար իտիեօրլար։ Պիր թարաֆտան տա Եվրօբա մէտէնիյէթինին պալէասընա վասըլ օլմաեա չալըշմալարը՝ Եվրօբաեա օլան մուհապպէթլէրինէ տէլիլ տիր։ Ճաբօնիա նուֆուզունըն Աղսաի Շարգտա եաեըլմասը՝ Եվրօբա մէտէնիյէթինին եաեըլմասընա եարտըմ տըր։ Ճաբօնիա, պիր նէվ քէօբրիւ օլուպ, Եվրօբա մէտէնիյէթի՝ Աղսաի Շարգա վասըլ օլմագ իչին պու քէօբրիւտէն կէչէճէք տիր։»

ՁՈՒՑԻՄԱ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻՆԻՆ
ՀԻՔԷԱՅԷՍԻ

(Տէյլի Թէլէկրաֆ մուխպիրինին վէրտիկի թաֆսիլաթըն տէվամը.)

Ասըլ մուհարէպէ՝ Մայիսին 27նճի ճումա իրթէսի կիւնիւ, եօլէտէն 2 սաաթ սօնրա պաշլատը, վէ գարատա պուլունանլար, եէր ալթընտան իշիտիլէն կիւրիւլթիւլէր կիպի, պիլա ֆասըլա օն իքի սաաթ տէհշէթլի թօբ կիւրիւլթիւսիւ իշիթտիլէր։ Բազար սապահը, սաաթ 2տէ թօբլարըն կիւրիւլթիւսիւ պիր ազ տուրտու, լաքին Ճաբօն տօնանմասընըն թէրթիպի ասլա պօզուլմատը, վէ մուհարէպէ պիր տազըգա պիլէ քէսիլմէտի։ Արասըրա թօբ կիւրիւլթիւսիւ քէսպը չիտտէթ իտիեօր, վէ պիր տազըգա տուրտուգտան սօնրա թէքրար պաշլաեօր իտի։ Թօկօնըն զըրհըլըսընտա պուլունանլար իչին, գարշըլարընտաքի մէնզարէ կէօրիւլմէյէ չայեան օլմասըյլա պէրապէր, ղաեէթ միւէսսիր իտի։ Բազար սապահը պու պիւյիւք մուհարէպէ խիթամ պուլտու։

Պալթիգ տօնանմասը՝ պիր գաչ կիւն էվվէլ թէշքիլ օլունմուշ, վէ էսկի վէ եավաշ հարէքէթ իտէն սէֆինէլէր աշըգա չըգարըլմըշ իտի։ Պու տօնանմա, Պաշի քէօրֆէզինի կէչտիքտէն սօնրա, Ցուշիմա պօղազընըն եօլունու թութտու, վէ իւք տէֆա Քէլբարթ ատասը եօնիւնտէ կէօրիւնտիւ։ Թէքմիլ զըրհըլը վէ նիմ զըրհըլը սէֆինէլէր իլէ գրուազէօր, թօրբիտօ, խաաթախանէ վէ սաիրէ ճէման 30 բարչա կէմիտէն միւրէքքէպ օլան պու ճէսիմ տօնանմա, սաաթտա 10 միլ սիւրաթը հարէքէթլէ, շըմալը շարգ թարիգիյլէ Ցուշիմա ատասընըն Գաութէագի պուռնունըն եօնիւնտէն կէչմիշ տիր։ Տօնանմա ասլա խաթիքչաֆաթ իճրա իթմէեիպ, տօղրուճա Ցուշիմա սուլարընա իլէրլէմիշ, վէ Ճաբօնլըլար՝ տիւշմէնին ֆէվգէլատէ էմնիեէթ քէսպ իթմիշ օլտուղընը անինտէ անլամըշլար տըր։ Թօկօնըն տօնանմասը պիր մահէլլը մախսուստա կիզլէնմիշ օլուպ, հազգընտա զաթի պիր սիւքիւթ իխթիեար իտիլմիշ իտի։ Թօկօ՝ Ռուսլարը կէօրէպիլիեօրտը, լաքին Ռուսլար՝ Թօկօյը կէօրէմէեօրլարտը։ Ճաբօնլըլարըն պուլունտըղը մահէլլտէն Ռուսլարըն խապէրտար օլմատըգլարընը՝ վուգուաթ իսպաթ իթտի։ Ռուսլար, զիեատէ եազլաշտըգլարընտա, Ռօժէսթվէնսքի տօնանմասընըն թէրթիպաթը անլաշըլտը, վէ իշթէ օլ վագըթ Ճաբօնլըլար՝ էվվէլճէ հազըրլատըգլարը բլանը մէվգըի իճրայէ գօյմաեա պաշլատըլար։ Սապահլաեըն սաաթ 10տա Ռուս տօնանմասը եազլաշմաեա պէտ իլէ, տահա զիեատէ չըմալ թարաֆընա տօղրու թէճաւիւզէ պիր նիւմայիշ իճրա իթտի։ Եօլէտէն սօնրա, թամ սաաթ 2տէ, Ճաբօնլըլար իւք կիւրէյի Քէլբարթ ատասը սահիլինտէն 20 միլ չըմալը շարգա աթտըլար։ Հավանըն սիսլի օլտուղը եանըլըշ տըր։ Հավա կիւզէլ, պէրրաք, ֆագաթ տէնիզ տալղալը իտի։ Զաթէն Գօրէա պօղազընտա սիւքիւնէթ նատիր օլուպ, օրատա սիեահ տալկալար տաիմա քէօբիւքլիւ վէ կիւրիւլթիւլի տիր։ Պու սէպէպլէ տօնանմանըն մուամէլաթը ֆէվգէլատէ միւշքիլ իտի։

Ֆիլվագը, օ ճէսիմ զըրհըլըլարըն իլէրլէմէսի վէ Ճաբօն թօրբիտօ քէչէրլէրինին տէ կէօյիւսլէրինի տաղ կիպի եիւքսէլէն սուլարա գարշը կէրէրէք, տալղալարըն իւզէրինտէ պէշիքվարի սալլանմասը մէնզարէսի՝ չայեանը թէմաշա օլուպ, պու մուհարէպէ, ատէթա անասըրա գարշը իտի։ Ճաբօնլըլարըն աթըրգըլարը հէման հէր պիր կիւրլէ՝ մագսատէ էրիպ, վազիֆէի թախրիպիէսինի իճրա իթմէքտէ վէ բիւր հիտտէթ քէսիլմիշ օլան Ճաբօնլըլար, Ռուս սէֆինէլէրինին էն մուհիմմ վէ ճանլը գըսըմլարընա նիշան ալարագ, աթըլան հէր պիր կիւրլէ՝ իսթէնիլէն թարաֆա էնտախիլմէքտէ իտի։ Պիւթիւն Ճաբօն թօրբիտօ քէչէրլէրի՝ զըրհըլըլարըն սօլ թարաֆընտա պուլունուպ, տիւշմէնի գօվալաեօրլարտը։ Թօկօ՝ Միգազա զըրհըլըսընտա պուլունտըղը հալտէ, պու մուամէլաթը պահրիէյէ գումանտա իթմէքտէ իտի։

Մուհարէպէ տէհշէթլի իտի։ Պօրօտին սընըֆընտան պիր Ռուս զըրհըլըսը աթէշ ալտը։ Ռուսլար, ղարպ թարաֆընա տէօնտիւլէր, Ճաբօնլըլար տա անլըրը եաբալար։ Ճաբօնիանըն իքինճի ֆիլօսընտան պէշ զըրհըլը՝ ամիրալ կէմիսի իւզէրինէ աթէշ եաղտըրտըգլարընտան, մէզքիւր զըրհըլը, աթէշ իլէ տիւման արասընտա, աթէշտէն պիր եըղընթը հալի քէսպ իթտի։ Այնի վագըթտա Ճաբօնըն պիրինճի ֆիլօսը հիչ տուրմագսըզըն աթէշ իթտիկի հալտէ, Ռուսլարըն գարշըսընտա պիր մէվգի թութտու, վէ տիւշմէնին եօնիւնտէքի սէֆինէլէրի վուրմագ իւզրէ, հարպ սէֆինէլէրինի իլէրիյէ սիւրտիւ։ Ճաբօնըն իւչիւնճիւ ֆիլօսը, Ռուսլարըն արգասընտան հիւճում իթտիկի կիպի, իքինճի ֆիլօ տախի շըմալ եօլու իւզէրինտէ տուրարագ, օ եօլու գաբամըշ օլտուղընտա, մուհասէրէ թէքմիլ օլտու։ Ռուսլար, վագըա պու տէմիրտէն զինճիրի գըրմաեը թէճրիւպէ իթտիլէր իսէ տէ, իքի տէֆա տա Ճաբօն թօրբիտօ քէչէրլէրինտէն կէրի սիւրիւլտիւլէր։ Պու հալ՝ իրթէսի կիւնէ գատար տէվամ իթտի։ Բեաֆֆէյի Ռուս հարպ սէֆինէլէրինին աթէշէ վէրիլմէսի վէ թօրբիլլէր վասըթասըյլա պաթըրըլմասը էմր օլունմուշ իտի։

Կիճէնին գարանլըղընտա չիտտէթլի բաթլաեըշլար իշիտիլտի։ Պիր չօգ Ռուս սէֆինէլէրի իշէ եարամազ հալէ կէլտիլէր։ Ատէթա պիր ճէհէննէմ իտի։ Էլէքթրիգ բրօժէքթէօրլէրինին ըշըղըյլա, Ռուս հարպ սէֆինէլէրի իչինտէքի ատէմլէրին մէճնուն կիպի պիր եանտան օ պիր եանա գօշուշտուգլարը կէօրիւնիւեօրտը։

Թօկօ, Ռուսլարա քիւլլիեէթլի մուհիմմաթ սարֆ իթտիրմէյի ֆիքրինէ գօյմուշ իտի։ Վագաա տա աթէշլէրինին ազալմասընա պագըլըրսա, մուհիմմաթլարընըն կիթտիքճէ թիւքէնմէքտէ օլտուղը անլաշըլըեօրտը։ Թօկօ, պու հալտէն իսթիֆատէ իթտի։

Մուհարէպէնին էն տէհշէթլիսի՝ բազար կիւնիւ վուգու պուլուպ, տիւշմէնին տէօրթ զըրհըլըսը պաթտը։ Ռուսլարըն ինթիզամը, կէմիլէրինին թէրթիպաթը պօզուլտու։ Օնտան սօնրա պիր գաչ խուսուսի գավկալար վուգուա կէլտի։ Թօկօ, Ռուսլարըն կէլտիկի եօլու գաբամըշ օլտուղընտան, պունլար, շըմալա տօղրու ֆիրարա պաշլատըլար։ Ճաբօն տօնանմասը, ֆէվգէլատէ սէրի իւլ հարէքէ օլմասըյլա, պու սըրատա պիւյիւք իշ կէօրտիւ։ Հէր պիր Ճաբօն սէֆինէսի, Թօկօնըն էմրի ալթընտա, էլտէն կէլէնի եաբար։ Պու հիւճում ազ վագըթ սիւրտիւ, ֆագաթ չիտտէթլի իտի։ Ճաբօնլըլար, խայլի ուզագլաշտըգլարընտա, տէրհալ եիւզլէրինի Ռուսլարա չէվիրտիլէր վէ Ռօժէսթվէնսքիյէ գարշը պիր գալէ թէշքիլ իթտիլէր։

Օնտան սօնրա Ռուսլարըն վազիյէթի մէյեուսիեէթպախշ իտի։ Ճաբօն սէֆինէլէրի՝ Վլատիվօսթօգա կէօթիւրէն եօլու գաբամըշ օլտուգլարընտան, Ռուսլար, եօլէտէն սօնրա, սաաթ 5տէ պիւսպիւթիւն չաշըրտըլար, վէ տիւշմէնինի ղայպ իտէն կէմիլէր կիպի, էսէն րիւզկեարըն իսթիգամէթիյէ տալկալար իւզէրինտէ չալգանմաեա պաշլատըլար։ Պազը սէֆինէլէր իսէ, գըմըլտանմաեա պիլէ միւգթէտիր տէյիլ իտիլէր։ Օլ վագըթ գատար Ճաբօնլըլարա հիչ պիր զարար օլմատը, ֆագաթ Ռուս տօնանմասը մահվ օլմուշ, վէ Ճաբօնիա տօնանմասը, թարիխտէ էն պիւյիւք ֆիթուհաթլարտան պիրինի գազանմըշ իտի։

Թօրբիտօ քէչէրլէրին պէշինճի ֆիլօսը, տիւշմէնին հարպ սէֆինէլէրի իւզէրինէ հիւճում իթտի։ Այնի վագըթտա տօնանմանըն իքինճի ֆիլօսը՝ թօրբիտօլարըն իչինի գօլայլաթմագ իւզրէ տիւշմէնին իւզէրինէ աթէշ եաղտըրմագտա իտի։ Վագաա Ռուսլար տա, արը սիւրիւսիւ կիպի էթրաֆլարընը գուշաթմըշ օլան Ճաբօն թօրբիտօլարը իւզէրինէ եօգարտան աշաղը եաղտըրմագտա իտիլէր իսէ տէ, աթէշ՝ պունլարըն իւզէրինտէն կէչիպ տուեուն իչինտէ սէօնմէքտէ իտի։ Թութուլան Ռուս սէֆինէլէրի՝ տէհշէթլի կիւրիւլթիւլէր իլէ վէ եըլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ պաթըեօրլար իտի։

Ագշամ իւսթիւ եօլէ միւտհիշ մէնզարէլէր զուհուրա կէլտի քի, ինսան գալպինին միւթէէսսիր օլմամասը գաբիլ տէյիլ իտի։ Օ տաղ կիպի Ռուս կէմիլէրի, տիրէքլէրինի, պաճալարընը ղայպ իթմիշ, վէ եանլարը տէլինմիշ օլտուղը հալտէ, տալկալարըն ազըմթըսը իւզէրինտէ չալգանըպ տուրուեօրլարտը։ Պու սէֆինէլէրին էնգազընտա սարըլմըշ օլան պիչարէ թայֆալար իսէ, Ճաբօնլըլարտան, աճը աճը ֆիղանլար իլէ եարտըմ տիլէեօրլար իտի։

Իշթէ պու սուրէթլէ օ տէհշէթլի տէնիզ մուհարէպէսի, Մայիսին 29ընճը բազար կիւնիւ խիթամ պուլտու։

Մ. ՏԷԼԳԱՍԷՆԻՆ ԻՍԹԻՖԱՍԸ

Ֆրանսա խարիճիէ նազըրը Մ. Տէլգասէնին իսթիֆասը՝ բօլիթիգա ալէմինտէ խայլի հէյէճանը մուճիպ օլմուշ տըր։ Մ. Տէլգասէ, 7 սէնէտէն պէրի մէզքիւր մէմուրիյէթի իյֆա իտիպ, Ֆրանսանըն մէնաֆիինէ բէք չօգ խըզմէթլէր իթտիկի վէ Ֆրանսա իլէ տիկէր պազը հիւքիւմէթլէր պէյնինտէ իթթիլաֆ մուահէտէլէրի ագտընա մուվաֆֆագ օլուպ, պու կիւն օ ահտնամէլէր՝ Եվրօբա բօլիթիգասընճա պիր մուվազէնէի գավիյէ հասըլ իթմիշ օլտուղը հալտէ, Մ. Տէլգասէ, պու խըզմէթլէրի վէ մուվաֆֆագըյէթի սայէսինտէ, Ֆրանսըզլարտան պաշգա, տիկէր միլլէթլէր, էզճիւմլէ Ինկիլիզլէր նէզտինտէ տախի հիւրմէթ վէ թէվէճճիւհ գազանմըշ օլմասըյլա, պու տէֆա մէմուրիյէթինտէն գաթիէն իսթիֆասը՝ թէէսսիւր վէ թէէսսիւֆի ազիմ հասըլ իյլէմիշ տիր. եալընըզ Ալմանլար, պու թէէսսիւրէ իշթիրաք իթմէմիշլէր տիր. չիւնքի Մ. Տէլգասէ, եէտի սէնէլիք մէմուրիյէթի էսնասընտա հէման քեաֆֆէյի թէշէպպիւսաթլէրինտէ մուվաֆֆագ օլմուշ իսէ տէ, Մարօգ մէսէլէսինտէ Ինկիլթէրրա, Իթալիա վէ Իսբանիա հիւքիւմէթլէրիյլէ ագտը իթթիլաֆ իտիպ ֆագաթ Ալմանիաեա եալընըզ իխպարը քէյֆիյէթ իլէ իքթիֆա իթմէսի, անը խօշնուտ իթմէտիկինտէն, պու հալ՝ Ալմանիա թարաֆընտան պիր թագըմ չիքեաեէթլէրէ գաբու աչմըշ, վէ սօն տէֆա Մարօգ էմիրինէ իճրաի միւզագէրաթ իթմէք իւզրէ, ալէգատար հիւքիւմէթլէր թարաֆընտան մահէլլինտէ մուրախխասլար կէօնտէրիլմիշ իսէ տէ, Մարօգ հիւքիւմէթի, Ֆրանսանըն իսլահաթ թէքլիֆլէրի, Թանճէրտէ պէյն էլ տիւէլ պիր գօնֆէրանստա միւզաքէրէ օլունուպ թաստիգ իտիլմէտիքճէ, օ թէքլիֆլէրին գապուլ իտիլմէեէճէկինի պէեան իթմէսի, իշին րէնկինի պիւսպիւթիւն տէյիշտիրմիշ տիր։

Ալմանիա հիւքիւմէթինին թէշվիգիյլէ Մարօգ հիւքիւմէթի թարաֆընտան զուհուրա կէլէն պու մուամէլէ, Մ. Տէլգասէնին բօլիթիգասընա մուղայիր օլտուղընտան, վէ կէօրիւնիւր քի չու սըրատա Ֆրանսա հիւքիւմէթի՝ ահվալը սիեասիյէճէ թէհլիքէլի պիր բօլիթիգայա սալիք օլմագ իսթէմէտիկինտէն, պու պապտէ Ֆրանսա հէյէթի վիւքէլա րէյիսի Մ. Ռուվիյէ իլէ խարիճիէ նազըրը պէյնինտէ իխթիլաֆ հասըլ օլմուշ, վէ Մ. Տէլգասէնին Մարօգ մէսէլէսինտէ իթթիխազ իթտիկի խաթթը հարէքէթ, պաշլըճա Սօսիալիսթ ֆըրգասը թարաֆընտան տախի չիտտէթլէ մուախէզէ իտիլմիշ օլտուղընտան, միւմաիլէյհ՝ նիհայէթ իսթիֆաեա մէճպուր օլմուշ տըր. չիւնքի պու ֆըրգա, հէր տիւրլիւ վէսայիթ ու թէտապիրին իթթիխազըյլա, միւսալէհանըն մուհաֆազասընա թարաֆտար օլմասըյլա, Մարօգ մէսէլէսինտէ Ալմանիանըն խօշնուտ իտիլմէմէսինի վէ պու եիւզտէն Ֆրանսա իլէ Ալմանիա պէյնինտէքի միւնասէպաթը հասէնէյէ խալէլ կէթիրիճի վէ պէլքի տէ միւսալէհանըն իխլալընա սէպէպիյէթ վէրիճի պիր խաթթը հարէքէթ ջթութուլմասընը միւնասիպէթսիզ պուլմուշ տըր։

Շիմտի Մ. Տէլգասէնին իսթիֆասը, Ալմանիանըն պիր ֆիթուհաթը ատտ օլունաեօր իսէ տէ, տիկէր թարաֆտան Մարօգ հիւքիւմէթինին թէքլիֆ իթտիկի պէյն էլ տիւէլ գօնֆէրանս, չաեէտ թէճէմմիւ իտէր իսէ, պունտա էքսէրիյէթին վէրէճէկի րէյլէրին Ֆրանսա լէհինտէ օլաճաղը մուհագգագ կէօրիւնիւեօր, զիրա Ֆրանսանըն Մարօգ բօլիթիգասը՝ Ինկիլթէրրա, Իթալիա վէ Իսբանիա հիւքիւմէթլէրի թարաֆընտան զաթէն թասվիպ իտիլմիշ օլտուղը կիպի, Ռուսիանըն տա, քէնտի միւթէֆֆիգինէ գարշը րէյ պէեան իտէճէկի մէմուլ տէյիլ տիր։

Շուրասը ինքեար օլունամազ քի, Ալմանիանըն, Մարօգտա, Ֆրանսա իլէ պէրապէր այնի հուգուգա մալիք օլմաեը իսթէմէսի, մուվաֆըգը մասլահաթ օլամազ։ Ֆրանսա, Ճէզայիրին պիր նօգթասըյլա Մարօգա հէմհուտուտ օլուպ, Մարօգըն ասը գապիլէլէրի, արասըրա Ճէզայիր էհալէթլէրինին ասայիշինի իխլալ իթտիքլէրինտէն, մէզքիւր ասիլէրի թէճավիւզաթընը մէն իթմէք իւզրէ, Մարօգըն միւհթաճ օլտուղը իսլահաթը տախիլիյէնին, կէրէք հէմհուտուտ օլմասը վէ կէրէք տիկէր հիւքիւմէթլէրտէն զիեատէ թիճարէթճէ Մարօգըն իլէրինէ ալէգատար պուլունմասըյլա, Ֆրանսայը, պունտան էվվէլ Մարօգ հիւքիւմէթի հազգընտա պազը թէշէպպիւսաթ իճրասընա մէճպուր իթմիշ տիր. անճագ Ֆրանսա, պու թէշէպպիւսաթը խուսուսընտա Ինկիլթէրրա, Իթալիա վէ Իսբանիա հիւքիւմէթլէրիյլէ տէ էվվէլճէ ուզլաշմըշ իսէ, պու տա, մահզա անլէրին տէ, եա Մարօգա հէմհուտուտ, եախօտ Պահրը Սէֆիտտէ տէվլէթլէրի օլմալարընտան նէշէթ իյլէմիշ տիր։ Հալպուքի Ալմանիա, Մարօգտա, Ֆրանսանըն վէ օ պիր տէվլէթլէրին հայիզ օլտուգլարը մէնաֆիյէ վէ թիճարէթէ մալիք օլմատըղը հալտէ, միւտավի իսթիեաղլարա սահիպ օլմագ իստասընտա օլամազ։ Պուրասը, էպէթթէ թէքլիֆ օլընան պէյն էլ տիւէլ գօնֆէրանստա թաստիգ օլունաճագ տըր։ Ալմանիա հիւքիւմէթինին չիմտիքի իթիրազաթ վէ չիքեաեաթը, անճագ Ֆրանսանըն Մարօգ հիւքիւմէթի վէ տիկէր ալէգատար հիւքիւմէթլէր իլէ ագտը իթիլաֆընը վագթընտա քէնտիսինէ բէյան վէ սուրէթի մաթլուպէտէ թէպլիղ իտիլմէմէսինտէն իլէրի կէլմիշ տիր։

*** Միւմաիլէյհէ խալէֆ մագամընա կէօսթէրիլէն նամզէտլէր միեանընտա Ֆրանսանըն Տէրիտատէթ սէֆիրի Մ. Գօնսթան տախի պուլունուեօր։

ԻԽԹԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Ապօնէլիք միւտտէթլէրի խիթամ պուլմուշ օլան Թաշրա միւհթէրէմ ապօնէլէրիմիզին, ղազէթալարընըն տէվամընը արզու իթտիքլէրի հալտէ, պէտէլի մալիւմիւ կէօնտէրմէլէրինի պէեան իտէրիզ։

ԱԼՄԱՆԻԱ ՎԷԼԻԻ ԱՀՏԸՆԸՆ
ԻԳՏԻՎԱՃԸ

Ցունիսին իւչիւնճիւ ճումա իրթէսի կիւնիւ եէնի կէլինին Պէրլինէ տուխուլի իլէ Ալմանիա վէլիի ահտընըն իգտիվաճը զիյնէթինէ պաշլանմըշ տըր։ Պու զիյնէթէ պիւթիւն աչէմ տա վէթիլի օլուպ, չու սաաթտա Պէրլինտէ, Ալմանիա խանէտանը հիւքմտարի ազալարընտան պաշգա, Եվրոբա հիւքմտարան խանէտանլարընըն մուրախխասլարը, կրան տուգլէր, բրէնսլէր, գոնթլար, վէ սաիր րիճալ պուլունուեօրլար։ Եօթէտէ, Ագսաի Շարգտա, տէհշէթլի պիր մուհարէպէ տէվամ իթտիկի հալտէ, Պէրլինտէ իսէ, մէրասիմի իգտիվաճիյէ՝ աֆիթաբը միւսալէհա իլէ թէնվիր օլընմագ տա, վէ արասըրա թարիխի ալէմտէ կէօրիւնէն վարայիպտէն պիրի օլմագ իւզրէ, Ճարըն պիրատէրի կրանտիւգ Միխայիլ Ալէքսանտրովիչին ճանընտա՝ Ճաբոնիա հիւքմտարը Միգատօնըն մուրախխասը բրէնս Արիզուկուվա պուլունմագտա տըր։ Պունլար՝ տավէթլիլէր սըրասընտա վէ այնի սուֆրատա հազըր օլարագ, պիթթապի կիւնիւն իգթիզասընճա ինճրաի մէսէրրէթ էյլէմէքտէ տիրլէր։

Բրէնսէս Սիրիլ տը Մէքլէնպուրկ՝ վագտա տիլպէր տէնէճէք տէրէճէտէ կիւզէլ տէյիլ տիր, ֆագաթ չիրին վէ ճալիպ պիր գըզ տըր։ Պէրլինէ կիրտիկի կիւն, իրի, սիճահ վէ բարլագ կէօզլէրի՝ պիւթիւն Ալմանյարա թէէսսիր իթմիշ տիր։ Միւշարիլէյհա՝ կիւլ րէնկլի աթլաստան վէ սըրմա թէլլէր իլէ իշլէմէլի պիր լիպաս կիյինմիշ, պօզազընտան բըրլանթալը պիր կէնտանլըգ տամըշ, վէ սիմսիյահ սաչլարը իւզէրինէ մուրասսա պիր թաճ գօյմուշ տըր։ Միւքէմմէլ պիր արապատա, կէլինին ճանընտա օթուրմուշ օլան իմբէրաթօրիչա, պէճազ լիպաս կիյինմիշ, պօզազընա զիւմրիւտտէն պիր կէրտանլըգ ասմըշ վէ սաչլարը իւսթիւնէ տէ քէզալիք պիր թաճ վազ իյլէմիշ տիր։ Պէրլինին գաբուսընտա արապա տուրմուշ, վէ չէհիր էմինի՝ րէսմը խօշամէտի նութգընը իրատ իթտիկի սըրատա, խընճալըրճ իգտիհամ իչինտէ տէրին պիր սուսլըգ հիւքմ իթմիշ տիր։ Բրէնսէս, մուխթասար սէօզլէր իլէ վէրտիկի ճէվապընտա,

«Գալպիմէ թէէսսիր իտէն վէ պօզուլմագ ճազըլար իլէ ճազըլմըշ պիր ճատիկեար մագամընտա գալպիմտէ գալաճագ օլան իչպու հիւսնի գապուլէ թէշէքքիւր իտէրիմ։ Պու կիւնտէն իթիպարէն իչպու կիւզէլ բայիթախթընըզտա ճաչաճաճազըմա մէմնունըմ» տէմիշ տիր։

Պու րէսմի գապուլըն խիթամընտա, կէլինին չէրէֆինէ թօբլար աթըլմաճա պաշլամըշ, վէ բրէնսէս, պու սըրատա բէք միւթէէսսիր օլտուղընտան, մէնտիլիյէ, կէօզլէրինտէն ագան ճաշլարը սիլմէքտէ պուլունմուշ տըր։ Սէրայը իմբէրաթօրինին Իւհլան ալայընըն ուզուն պօյլու զապիթան վէ էֆրատը՝ արապանըն արգասընտան աթլարա րաքիպէն կիթմէքտէ, վէ պու ալայըն միւզիգասը, ճհալինին չէվգլի «Հուրրա՜» սէտալարը արասընտա տիւյիւն բարչալարը թերէննիւմ իթմէքտէ օլուպ, օ ճսնատէ պիւթիւն Պէրլին աճագտա օլմագլէ, հէր թարաֆտա մէսէրրէթ իճրաի հիւքմ իթմիշ, վէ արապա՝ ահէսթէ սուրէթլէ կիթտիկի սըրատա, կէլինին գայըն վալիտէսի իմբէրաթօրիչա, պունտան պէօյլէ քէնտինին օլաճագ օլան Պէրլինին ճպնիէյի միւքէլլէֆէսինի վէ սաարը սէնաաթքեարանէսինի թէպէսսիւմլէ կէօսթէրմիշ, վէ բրէնսէս՝ կիւլիւմսէմէյի թասվիրի վէ ճալիպ կէօզլէրիյլէ արապանըն բէնչիրէսինտէն խալգա պաշը իլէ իզհարը թէշէքքիւր էյլէմիշ տիր։

Սաաթ 6 տա, արապա, սէրայըն գաբուսընա վասըլ օլմագլէ, տէրհալ սիւարիլէր տիզիլմիշ տիր։ Իմբէրաթօր իլէ վէլիի ահտ վէ խանէտանը իմբէրաթօրի բրէնսլէրի՝ կէլինի իսթիգպալ իտէրէք, պիւյիւք մէրտիվէնէ կէօթիւրմիւշլէր, վէ պունըն պաշ թարաֆընտան բրէնսէսլէր գարչըլամըշլար տըր։ Պէօյլէճէ պաշ վէքիլին, վիւքէլանըն, Րայխսթակ մէճլիսի րէյիսլէրի վէ ազալարընըն վէ սայիրէնին թօբլանմըշ օլտուգլարը տայիրէլէրտէն կէչիլէրէք, պիւյիւք պիր սալօնա կիտիլիպ, օրատա, իմբէրաթօր իլէ իմբէրաթօրիչա, կիւվէյի իլէ կէլին, Մէքլէնպուրկ կրան տիւգիւ վէ կրան տիւշէս Անասթասիա հուզուրընտա իգտիվաճ մուգավէլէսի իմզա իտիլմիշ, վէ պատէհու իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչա, կէլինի, քէնտիսի իչին հազըրլանմըշ օլան տայիրէյի մախսուսէյէ կէօթիւրմիւշլէր տիր։

Ագշամ, սէրայը իմբէրաթօրիտէ ֆամիլեաճա պիր զիեաֆէթ վէրիլմիշ, վէ պունտա Ալման վէ էճնէպի հիւքիւմէթլէրի մուրախխասլարը հազըր պուլունմըշլար տըր։

⁂ Ալմանիա վէլիի ահտը՝ 1882 մայիս 6 տա, վէ բրէնսէս Սէսիլ՝ 1886 սէպտ. 20 տէ տօղմուշլար տըր։

⁂ Նիհաճէթ րէսմը իգտիվաճ կիւնիւ օլան չըգան բազար, եօլլէտէն սօնրա, կէլին վէ կիւվէյի իպատէթխանէճէ կիթմիշլէր տիր։ Իլք տէֆա իմբէրաթօր, վէլիի ահտ, գարընտաշլարը, կրան տիւգ հէս վէ կրան տիւգ տը Գօպուրկ իլէ պիրլիքտէ ճաճա իպատէթխանէճէ կիրմիշ տիր։ Ագ սօնրա իմբէրաթօրիչա՝ բրէնսէս Վիգթօրիա Լուիզա իլէ, վէ էն սօնրա կէլին՝ վալիտէսիյլէ կէլմիշլէր տիր։ Խանէտանը իմբէրաթօրի իլէ կէլինին խանէտանը, խընճալընճ էհալի թարաֆընտան չիտտէթլէ ալգըշլանմըշլար տըր։ Խանէտանը միւշարիլէյհիմ իպատէթխանէյէ կիրտիքլէրի սըրատա, օրկանօ թէրէննիւմէ պաշլամըշ, վէ պատէհու թէվաննիւճաթը րուհանիյէ իճրա իտիլմիշ տիր։ Սէրայ վաիզի Տր. Տրիանտէր, մէվգիյէ միւնասիպ պիր վաղ վէրմիշ տիր։ Րէսմը այինին խիթամընտա սէրայըլար վէ միւսաֆիրլէր այնի մութանիթան ալայ իլէ սէրայա ավտէթ իթմիշլէր տիր։ Ագշամ սէրայտա պիւյիւք պիր զիեաֆէթ վէրիլմիշ տիր։

Կէլին վէ կիւվէյիյէ տուննաճըն հէր թարաֆընտան ղաեէթ կիւզէլ վէ գըյմէթտար հէտիյէլէր կէօնտէրիլմիշ տիր։

⁂ Գարտինալ Գօբ, իմբ. Վիլհէլմէ, Բաբա հազրէթլէրինին պիր թէպրիք մէքթուպընը, վէ բրէնսէս Սէսիլէ, միւշարիլէյհին հէտիյէլէրինի թագտիմ էյլէմիշ տիր։

⁂ Իմբ. Վիլհէլմ՝ պաշ վէքիլ տը Պիւլօվա գօնթլուգ ինվանը վէրմիշ տիր։

ԱՀՎԱԼԸ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷ
ՎԷ ՄԻՒՍԱԼԷՀԱ

Ղազէթալար վէ թէլկրաֆ աժանսլարը, էլան Ցուշիմատա վուգու պուլան տէնիզ մուհարէպէսինին թաֆսիլաթըյլա մէշղուլ տըրլար։ Րուս ղազէթալարը, մէզքիւր մուհարէպէնին բաբօրլարընը նէշր իթմէքտէ օլուպ, պու բաբօրլարտա, ղազէթամըզտա զաթէն տէրճ իտիլմիշ օլան մալիւմաթտան հէման ֆազլա պիր չէյ եօգ տըր։ Անճագ ֆէլաքէթին տէրէճէյի վէխամէթիյէ պու պապտէքի մէտուլիյէթին աղըրլըղընը թախֆիֆ իտիճի պիր թագըմ սէպէպլէր տերմիեան իտիլմէքտէ տիր։

Հէր պիւյիւք մուհարէպէտէն սօնրա պիր միւտտէթ թաթիլ իտիլմէսի թապիի օլմագլէ, Ցուշիմա մուհարէպէսինտէն սօնրա տախի պիր թարաֆ՝ ֆիթուհաթընըն մէսէրրէթինէ վէ տիկէր թարաֆ մաղլուպիէթինին քէտէրինէ տալմըշ օլտուգլարընտան, չիմտիլիք պիր տէրէճէ սիւքիւնէթ վագթը կէչիրեօր. չու գատար քի Րուսիա՝ էէնի պաշտան մուհարէպէյէ պաշլաեաճագ կիպի պիր թավր թութարագ, գարաճա վէ տէնիզճէ թէտարիքեաթտա պուլունտըղը կիպի, Ճաբոնիանըն տախի իճթիեաթը էլտէն պրագմաեարագ, հէր վազըթտան զիեատէ, հազըրլըղլար կէօրտիւկիւ խապէր վէրիլմէքտէ տիր։

Լահէյին միւսալէհա խապէրլէրի տէ չու ճանատէ օլտուղճա էհէմմիյէթ քէսպ իթմէքտէ օլուպ, Րուսիատա վիւքէլանըն վէ սաիր նուֆուզլը զէվաթըն, վէ խարիճտէ Ամէրիգա րէյիսի ճիւմհուրը իլէ Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա, Ալմանիա վէ սաիր հիւքիւմէթլէրին պու պապտէքի թէշէպպիւսլէրի, զալիպա ուէմէրեսիզ գալմաեաճագ տըր։ Աժանս Րիւթէրէ Բէթրէսպուրկտան թէլլիղ օլունան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, էվվէլքի կիւն Ճարըգօէ Սէլօտա ագտ օլունան մէճլիսի վիւքէլատա վէրիլէն գարար մուճիպինճէ, Րուսիանըն, միւսալէհա չարթլարընը անլամագ արզուսընտա օլտուղը՝ Ուաշինկթըն վէ Բարիզ սէֆիրլէրինէ իխպար իտիլմիշ տիր։ Մօրնինկ Բօսթ ղազէթասը՝ րէյիս Մ. Րուզվէլթին, միւսալէհանըն զաթի չարթլարընը, Եվրոբա տէվլէթլէրինին մուավէնէթիյլէ 24 սաաթ գատար Րուսիայա թէպլիղ իտէպիլէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ օլտուղընը, պիր մէնպաը մէվսուգտան ալտըղը խապէրէ պինաէն պէեան էյլէմիշ տիր։— Բէնչիլվանիանին կիւնիւ Ճար՝ Ամէրիգանըն Բէթրէսպուրկ սէֆիրինի հուզուրընա գապուլ իթմիշ տիր։ Քէզալիք Բէթրէսպուրկտան «Ֆրէմտէնպլաթա» իչար օլունտուղընա նէզարէն, սօն տէֆա Ճարըն թահթը րիեասէթինտէ ագտ օլընան մէճլիսի վիւքէլատա, խարիճիյէ նազըրը Մ. Լամստորֆ՝ Ճարըն էֆքեարընը թէպտիլէ մուվաֆֆագ օլտուղընտան, միւսալէհա իւմիտլէրի արթմըշ տըր։ Ճաբոնիանըն չարթլարը միւթէտիլ օլմագլէ, չայեանը գապուլ օլաճաղը մէմուլ օլունուեօր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐԸՆ ԽՈՒԼԱՍԱՍԸ

Ցուշիմա մուհարէպէսինտէ էսիր վէ պօղուլան Րուսլարըն միգտարը 14,000 վէ էսիրլէրին միգտարը 4600 քիշի օլտուղը՝ Ճաբոնիանըն Լօնտրա սէֆարէթի թարաֆընտան իլան իտիլմիշ տիր։ «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ըն մուխպիրի՝ Սազէպօ խասթախանէսինի զիեարէթ իթմիշ տիր։ Մուխպիրի միւմաիլէյհին գավլինճէ, Րուս մէճրուհլարընըն էքսէրիսի՝ զաթէն տէնիզ մուհարէպէսինտէն էվվէլ խասթա իմիշլէր։ Պունլարըն ահվալը սըհհիեէսի մէմնուն օլունաճագ սուրէթտէ օլմաեըպ, թայֆալարտան չօգլար տէնիզէ ալըշըգ օլմատըգլարընտան, ֆէնա սուրէթտէ տէնիզ պուլանթըսընա թութուլմուշլար վէ մուհարէպէտէ իչէ եարամամըշլար տըր։— Ճաբօնլըլարըն էյինէ էսիր տիւշէն Րուս զապիթլէրի՝ տիվանը հարպ հուզուրընա չըգմագտան գօրգարագ, Րուսիաեա ավտէթ իթմէք իսթէմէեօրլար իմիշ։— Րուսիա տօնանմասընտա, խասթա պագան գապիլարտան պաշգա տիկէր գալմըշլար տախի պուլունմուշ տըր։ Ւաաթախանէյէ իֆրազ օլընան կէմիլէրտէքի գալընլարտա, տիկէր էսիրլէր իլէ պիրլիքտէ Ճաբօնիըլարա թէսլիմ օլմուշլար տըր։ Պունլարըն իչինտէ օլան ժէն. Րօժէսթվէնսքինին պալտըզը, խասթախանէտէ միւմաիլէյհ ամիրալը թէտավիյէ քէնտիսինին մէմուր իտիլմէսինի իսթիտա էյլէմիշ տիր։— Րուսիա վիւքէլասընըն՝ սուլհըն ագտընա չալըշտըգլարը վէ ճագընտա մուվաֆֆագ օլաճագլարընը իւմիտ իթտիքլէրի՝ Բէթրէսպուրկտան «Թանս» ճազըլմըշ տըր։— Ճաբօնիա հարպիէ նազըրը՝ ամիրալ Րօժէսթվէնսքիյէ պիր չիչէք տէմէթի իլէ պիր մէքթուպ կէօնտէրմիշ տիր։ Մէքթուպտա, Րուսլարըն չէճաաթը մէտհ իտիլմիշ, վէ ճագընտա միւմաիլէյհ ամիրալըն՝ Ճաբօնլը թապիպլէրին միւտաավաթըյլա քէսպը իֆագաթը թէմէննի իտիլմիշ տիր։— Վլատիվօսթօգ լիմանընը Ճաբօնլըլար չէտիտտէն մուհասէրէ իթմիշլէր տիր։ Ճագընտա սուլհ ագտ օլունմագ իսէ, օրասընը տա զապթ իտէճէքլէր տիր։—Իւչ Րուս գրուազէօրիւ իլէ Մանիլաեա սըղընմըշ օլան ամիրալ Ինգուէնաթ, 24 սաաթ գատար օրատան կիթմէսի, եօգսա սիլահսըզլանմ, թէճհիզաթընըզ արըլաճաղը հագգընտա Ամէրիգա հիւքիւմէթինին վագը օլան թեպլիղըն գարշը կէլտիկինտէն, հիւքիւմէթի միւշարիլէյհա, թէպլիղաթը միւէսսիրէ ինճրա էյլէմիշ, վէ Րուսիա հիւքիւմէթի, միւմաիլէյհ ամիրալա Ամէրիգանըն թէպլիղաթընա իթթիպա իթմէսինի, ճանի թէճհիզաթը չըգգարըպ, սէֆինէլէրին թամիրաթըյլա մէշղուլ օլմասընը էմր էյլէմիշ տիր։—Ցուշիմա մուհարէպէսինտէ Րուս հարպ սէֆինէլէրինին էքսէրիսի՝ Ճաբօնըն տէնիզ ալթը հարպ սէֆինէլէրի մարիֆէթիյլէ մահվ իտիլտիկի թէհագգուգ իթմիշ տիր տէնիլեօր. տիկէր թարաֆտան պու մուհարէպէտէ, Ճաբօնըն՝ տէնիզ ալթը սէֆինէլէրի գուլլանմատըգլարը, անճագ ամիրալ Թօկօնըն սէհարէթիյլէ նէթիճէյի մալիւմէնին էյտէ իտիլտիկի պէեան օլունուեօր։— Ինկիլթէրրա բարլամէնթօսընտա, պաշ վէքիլ՝ Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրանըն հիւսնի միւնասէպաթընը իխլալ իտէպիլէճէք հիչ պիր իհթիլաֆ մէվճուտ օլմատըղընը պէեան էյլէմիշ տիր։ (Ալգըշլար)։ Ինկիլիզ տօնանմասընըն թէճհիզաթընա կէլինճէ, պու ճիհէթ Ինկիլթէրրանըն էմրը միւտաֆաասընըն էն մուհիմ վէ զարուրի գըսմը օլուպ, պու խուսուստա պիզիմ մէվգիիմիզ՝ տիկէր տէվլէթլէրին մէվգիլէրինտէն պիւսպիւթիւն ֆարգլը տըր» տէմիշ տիր։

ՏԻՒՆՔԻ ՎԷ ԿԻՃԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

Տիւն վէ կիճէ ալընան թէլէկրաֆնամէլէր՝ միւսալէհա իւմիտլէրինի վէ թէչէպպիւսլէրինի թազվիյէ իթմիշլէր տիր։ Ամէրիգա րէյիսի ճիւմհուրը՝ Ճաբօնըն չարթլարընը՝ Ճարա թէպլիղ իթմիշ, վէ ճագընտա Ճաբօնըն պիլճիւմլէ մէթալիպաթընը հավի պիր բրօթօգօլ տախի թագտիմ իտէճէք իմիշ։ Մէզքիւր չարթլար՝ միւթէտիլ օլմագլէ, գապուլ օլունաճաղը մէմուլ օլունուեօր։ Նէթիճէյի գաթիյէնին տիւն կիճէ մալիւմ օլաճաղը՝ Ուաշինկթընտան ալընան պիր թէլէկրաֆտա իչար իտիլմիշ տիր։— Շիմտի, քեաֆֆէյի տէվլէթլէրին սուլհը արզու իթտիքլէրի զաթիէն անլաշըլմըշ տըր. պու պապտէ միւթթէֆիգէն միւրաճաաթ իտէճէքլէրի թէէմմին օլունուեօր։— Ճար՝ Ամէրիգանըն Բէթրէսպուրկ սէֆիրի իլէ կէօրիւշտիւքտէն սօնրա, Ճաբօնիանըն չէրայիթի սուլհիէսինի Րուսիանըն անլամագ արզուսինտէ օլտուղը՝ Բարիզ վէ Ուաշինկթըն Րուս սէֆիրլէրինէ պիլտիրիլմիշ տիր։— Բարիզ վէ Պէրլին պօրսալարընտա Րուս ֆօնտօլարը՝ միւսալէհա մուխաքէրաթընա կիրիշմիշ օլմասընտան տօլայը իւաթէ գօյմուշլար տըր։

⁂ Ամիրալ Րօժէսթվէնսքինին սօն տէնիզ մուհարէպէսի հագգընտաքի իլք րաբօրը Բէթրէսպուրկա վասըլ օլմուշ տըր. պու րաբօրտա, միւմաիլէյհ, էզճիւմլէ օ մուհարէպէտէ քէնտիսի գօմանտանլըղը թէրք իթմէյէ մէճպուր օլուպ, էրքեանը հարպիյէտան պիր զըմը իլէ պիրլիքտէ, վէ զայաըըլ հալտէ Պօյն նամ թօրբիլօ քըչէրինէ նագլ իտիլտիկինի վէ գօմանտանլըղը ամիր. Նէպօկաթօվըն տէրէօհտէ իյլէտիկինի, վէ կիճէ վագթը Պօյն՝ տօնանմայը գայպ իտիպ, սապահլայըն Տիմիթրի Տօնսգօյ սէֆինէսինի, իքի թօրբիտօ իլէ կէօրտիւքլէրինի, վէ Պօյնտա պուլունան Օլապիա թայֆասընըն պիր գըսմը՝ Տիմիթրի Տօնսգօյա վէ քէնտիսի տէ Պէտովի թօրբիտօ քէչէրինէ նագլ իտիլտիկինի, վէ մայիսին 28 ինճի ագշամը, Պօյն զըրհլըսընըն, Ճաբօնըն իքի թօրբիտօսընա թէսլիմ օլունու.

զընը խապէր ալտըղընը, վէ մայիս 31տէ Պէտօվլի՝ Սազէպօհա վասըլ օլուպ, ամիրալ Նէպօկաթօվըն տա Սազէպօտա պուլունտըղընը օրատա խապէր ալտըղընը պէեան իյլէմիշ տիր։

*** Ամիրալ Թօկօ՝ Միգատօյա ամիրալըքի բաբօրը կէօնտէրմիշ տիր. «Մայիս 27 մուհարէպէի պահրիէսինտէ 3 Ռուս մուավին զրուազէօրիւ տէ պաթմըշ տըր։ Թէքմիլ Ռուս Պալթիգ տօնանմասընտան եոլընըզ նիմ զըրհը Օլէկ, Զիւմրիւտ, Օրօրա վէ Եըմաս իլէ իքի Թօրբիտօ քէչէր վէ պիր ըըմօրքէօր գուրթուլմըշլար տըր։ Տիկէր սէֆինէլէր՝ եա պաթմըշլար եախօտ էսիր տիւշմիւշլէր տիր։ Մանիլյայա իլթիճա իտէն Օլէկ վէ Օրօրա գրուազէօրլէրի՝ Թօրբիտօ քէչէրլէրտէն միւրէքքէպ ֆիլօմըզ Թարաֆընտան չիտտէթլէ թաագիպ օլունմըշլար տըր։ Պիր գաչ տէֆա իչլէրինտէ հարիգ զուհուր իթմիշ, վէ չիմտի իչէ եարամազ հալէ կէլմիշլէր տիր։

Ցնա. 9 Թարիխլիլէ Բէթրէսպուրկտան պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, Զար՝ ամէրիգա սէֆիրի իլէ ուզուն պիր միւլագաթտան սօնրա, Մ. Րուզվէլթէ պիր Թէլէկրաֆ չէքմիշ, վէ պունուն իւզէրինէ րէիսի միւչարիւլէյհ՝ Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա, Իթալիա վէ Ճաբօնիա սէֆիրլէրիյլէ կէօրիւշմիւշ տիւր։

Մ. Վիթէնին՝ Ռուսիա պաշ վէքալէթինէ թայինի օլունաճաղը չայիասը Բէթրէսպուրկտա վագըթսըզ աատ օլունուեօր։

Մարէշալ Օեամանըն՝ ժէն. Լինէվիչի ացանսըզա կէլթիրմէք նիհէթիյլէ, կիւեա կէրի չէքիլմէք իսթէեօր կիպի սախթէ պիր հարէքէթտէ պուլունտըղը՝ Մանչուրի մէյտանը հարպընտան պիլտիրիլմէքտէ տիր։

Լօնտրատան խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Լինէվիչին պուլունտըղը մէվգի միւչքիլին Ռուսիատա էնտիշէյի ազիմէյի մուճիպ օլտուղը տա՝ Բարիզտէն իշար իտիլմէքտէ տիր։

Ալմանիա հիւքիւմէթինին Մարօգ մէսէլէսինի սուրէթի սուլհճուեանէտէ թէսվիյէ իթմէյի տիւշիւնմէքտէ օլտուղը՝ Պէրլինտէն իշար գըլընմըշ տըր։

Բարիզտէն ալընան պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Ռուսիա սէֆիրի, կէչէն կիւն րէյիսի վիւքէլա վէ մուվագգաթ խարիճիէ նազըրը Մ. Րուվիէ իլէ կէօրիւշէրէք, Ֆրանսանըն, միւսալէհա չարթլարընը անլամագ իւզրէ Թէչէպպիւսաթ իճրա իտիպ իթմէնէճէկինի սիւալ իթմիշ, վէ Մ. Րուվիէ տէ, Ֆրանսանըն, միւսալէհանըն ագտընը խալիսանէ արզու իթմէքտէ օլտուղընը սէօյլէմիշ տիր։ Ռուսիա սէֆիրինին՝ Ճաբօնիա սէֆիրիյլէ տախի կէօրիւշտիւկիւ րիվայէթ օլունուեօր։ Անճագ չուրասը մալիւմ տէյիլ տիր քի, Ֆրանսա՝ Պալթիգ տօնանմասընըն Ֆրանսըզ սուլարընտա պուլունտըղը սըրատա Թարաֆկիրանէ հարէքէթ իթմիշ օլտուղը հալտէ, պագալըմ Թէվասսութ վազիֆէսինի իճրա իյլէմէսի գապուլ օլունաճա՞գ մը տըր։

Ռուսլար, պիր միգտար ասքէր վէ Թօբ իլէ Ճաբօնլըլար իւզէրինէ սօն կիւնլէրտէ իքի տէֆա հիւճում իթմիշլէր իսէ տէ, հէր տէֆա տախի, պիր միգտար մագթուլ վէ մէճրուհ վէ պիր տէ Թօբ պրագարագ, րիւճաթա մէճպուր օլտուգլարը՝ Թօքիօտան պիլտիրիլմիշ տիր։

Տիւն կիճէ Բէթրէսպուրկտան ալընան պիր Թէլէկրաֆտա տէնիլիեօր քի, Ռուսիա խարիճիէ նէզարէթինին նիմ րէսմի օլան Ժուրնալ տը Սէն-Բէթրէսպուրկ ղազէթասը, միւզաքէրաթը սուլհիէնէ պաշլանտըղընա տայիր նէչր իտիլէն չայիալարը Թէքզիպէն նէչր իթտիկի պիր մէգալէտէ, «Դօրէա պօղազը մուհարէպէյի միւթէէսսիւֆէսի մուհարէպէի հազըրէնին խիթամ պուլտուղընա էմարէ օլամազ։ Ռուսիա՝ Ճաբօնիանըն տէրմիեան իտէճէկի չարթլար իլէ հիչ պիր զէման ագտը միւսալէհա իտէմէզ» տէմիշ տիր։

Ռուս ղազէթալարը՝ Ռուսիա խարիճիէ նազըրըն եազընտա իսթիֆա իտիպ, եէրինէ Վիէննա եախօտ Ռօմա սէֆիրլէրինտէն պիրինին թայինի օլունաճաղընը եազըեօրլար։

Կ-ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Զիյրտէքի իլան՝ Ս. Աստուածածին Աթոռանիստ քիլիսէսի Մեծաւորը Գեր. Անտոն Վ. Մէրճիմէքեան Թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ տիր.

«Վալիտէի ազիզէմիզ վէ Շէֆաաթճըմըզ Ս. Կոյս Աստուածածինէ միւնհասըր օլան Մայիս այընըն սօն բազարը օլմագ միւնասիպէթիյլէ, մահը հալին 29ընա միւսատըֆ բազար աքչամը, Ս. Աստուածածին Աթոռանիստ քիլիսէսինտէ, սաաթ 9 1)2 տա, Ժամերգութիւն պաշլաեըպ, խիթամընտա Բարոզ վէրիլէճէկ, վէ պատէհու մութանթան պիր Թափօր զիյնէթի իճրա օլունաճաղը՝ խասսէթէն իլան, վէ տինտարանը ճէմաաթ իչպու զիյնէթէ տավէթ օլունուր։

Պէյօղլու, 18 Մայիս 1905

*** Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի Թարաֆընտան մէմուրիյէթի մախսուսէ իլէ Պրինճիպէ ազիմէթ իթմիշ օլան Արհ. Սահակ Արք. Հաճեան՝ բէնչչէնպիհ կիւնիւ Տէրսաատէթէ ավտէթ իթմիշ տիր։

Եվվէլճէ եազըլըմըզ վէճհլէ, միւշարիւլէյհ՝ վազիֆէյի մէմուրէսինի հիւսնի իյֆա իթմէքլէ, Պրինճիբօ ճէմաաթըմըզըն մէմնունիյէթ վէ թէշէքքիւրինի մուճիպ օլմուշ տըր։

Հաճեան Գերապայծառ, Պրինճիբօտէ գալտըղը միւտտէթ զարֆընտա, կէրէք հիւքիւմէթի մահէլլիյէտէն վէ կէրէք էհալիտէն Թարաֆընտան հազգընտա իհթիրամաթը լազըմէ իպրազ իտիլմիշ տիր։

*** Զըգան բէնչէմպիհ կիւնիւ Ս. Փրկիչ Եըմէնի խաստախանէսինին 73իւնճիւ սէնէի տէվրիյէի Թէէսսիսիյէսի զիյնէթի մուլթանթան սուրէթտէ իճրա իտիլմիշ տիր։ 0 կիւնիւ խաստախանէ իչին 2700 ղրուչ իեանէ Թօպլանմըշ տըր։

Պիր կիւն էվվէլ, Եըմէնի բաթրիկի Օրմանեան էֆ. հազրէթլէրի, մէզքիւր խաստախանէյէ կէտէրէք, խաստախանէ էպնիյէսինին Յիւնճիւ գըսմը ինչաաթընըն վազը էսաս րէսմինի իճրա իյլէմիշ տիր։

Ճեմարանըմըզտան վէ Թագսիմտէ Թըրանսըզ խաստախանէսի աթըպպայը հազըգասընտան Տօգթէօր Բօլ Էմիրզէ էֆ., Թէպապէթէ մախսուս օլարագ ախիրէն Թէէլիֆ իթտիկի պիր էսէրը մունիմմինի, Բարիզտէ «Սօսիյէթէ Իթնօլօժի է Բսիգօլօժի» ճէմիյէթի Թըպպիյէսինէ Թագտիմ իթմէքլէ, մէզքիւր էսէր պիթթագտիր, Տօգթօրը միւմաիլէյհին ճէմիյէթի մէզքիւրէ ազալըղընա նասպ վէ Թայինի գըլընտըղը՝ ճէմիյէթին րէսմի ղազէթասընտա մաէլ մէմնունիյէ օգունմուշ տըր։

Տօգթէօր Էմիրզէ էֆ. հազգընտաքի իշպու մուամէլէի Թագտիրքիւնասի, միւմաիլէյհի Թանըեանլարըճա մուճիպի մէմնունիյէթ օլտուղը կիպի, պու վէսիլէ իլէ պիզ տախի քէնտիլէրինի Թէպրիք իտէրիզ։

ՊԱՆՏԸՐՄԱ

Նուխպէի ամալը քէրամէթիչթիմալը հազրէթի Շէհինշահիլէրի՝ մահզա Թէրագգըի միլք ու միլլէթէ վէ Թէվէսսիւի սանաաթ վէ Թիճարէթ նօգթաի մուհիմմէսինէ միւնհասըր օլուպ, հէր Նէրէտէ չէֆագը Թէրագգը միւչահատէ օլունսա, տէրհալ օրալարա Թէհիլաթը ումումիյէի Թէէմին մագսատը մէքսարիմզայեաթը Միւլիւքեանէլէրիյլէ հէր կէօնա իհսան վէ իհսանաթը Շահանէլէրինի պիտիրիգ պուեուրըղլարըը միւիլլու, պու քէրրէ տախի Պանտըրմա գասապասընըն ալէմ Թիճարէթտէ քէսպ իյլէտիկի Թէրագգըեաթըն պիր գաթ տահա Թէզայիւտ վէ Թէչէտիւտի զըմնընտա Թէեասիւս պույուրուլան Պանգը Օսմանի չիւպէսինին րէսմը քիւշատը չըգան բազար կիւնիւ բէք չաշաալը վէ զինէթլի սուրէթտէ իճրա գըլընմըշ տըր։

Սաաթ 2տէ Պանգա տաիրէի պէհիյէսի խալքի հուզզարը միւհթերէմէ իլէ տօլմուչ իտի։ Եղճիւմլէ հազըրուն միեանընտա մահէլլի գայմագամը Պէհճէտտին պէյ էֆ., հաքիմ էֆ., միւֆթի էֆ., պէլէտիյէ րէյիսի Շէվքէթ էֆ., վէ էրքեանը ասաքիրի Շահանէտէն լիվա բաշա, միրալայ պէյ էֆ., սիւարի գայմագամը պէյ էֆ., էրքեանը հարպ պինպաշըսը պէյ էֆ. վէ պիւթիւն մէմուրինի գալէմիյէ ասքէրիյէ հազըր պուլունտուգլարը կիպի, Պանտըրմա Գաթօլիք Բաթրիգ վէքիլի հիւրմ. Ցովսէփ Վ. Պարիկեան էֆ., Եըմէնի մէրխասասը Թարաֆընտան հիւրմ. Պետրոս Վ., Ռում մէթրօպօլիտ վէքիլի հիւրմ. բահիպ էֆ. վէ միլէլի սէլէսէ էչրաֆըն վէ միւթէհայիզանընտան բէք չօգ զէվաթը միւթէպէրէ հազըր պուլունմըշլար տըր։

Թէրթիպաթ վէ Թէզեինաթը լազըմէ հաիզը մէվգըի ինթիզամ օլուպ, ճիւմլէ հազըրուն իյֆաի վազիֆէի րէսմիյէ զըմնընտա սալօնա չըգարագ, չիւպէի մէզքիւրէ տիրէքթօրը իզզ. Սօգրատ Իլիատի էֆ.՝ մուխթասար վէ միւէսսիր պիր նութգ իրատ իլէ, իչպու միւէսսիսէյի խայրիէնին մէնաֆիի քէսիրէսինի Թաատատ, վէ պու վէսիլէ իլէ տուաի էօմր ու իճլալը Շէհինչահիյի եատ իյլէմիշ տիր։ Միւթէաղըպէն միւֆթիի պէլտէ ֆազ. Նուրէտտին էֆ. Թարաֆընտան լիսանը արէպի իլէ էտիէյի մէֆրուզէի հազրէթի Բատիշահի միւթէգամմին պիր նութգ իրատըլա, պիւթիւն հազըրուն «ամին» սէտալարըյլա հիսսէտարը միւսիւպաթ օլտուգլարընը միւթէագըպ, հէման վէրիլէն իշարաթը մախսուսէ իւզէրինէ սափպէսթէի մէվգըի Թաագիմ օլան գապիթանը միւլքիյէ վէ ասքէրիյէ վէ պիլճիւմլէ հազըրուն վէ էհալի «Բատիշահըմ չօգ եաշա» տուաի վաճիպ իւլ էտասընը իւչ տէֆա սավթը պիւլէնտ իլէ իյսալը քիւնկէրէ ասիւման իյլէմիշլէր տիր։

Եանաի զինէթտէ տաիրէի մէզքիւրէ գաբուսընտա իւչ ատէտ գօճուն զէպհ օլունուպ, Թէչէպպիւսաթը մէզքիւրէ պէօյլէճէ Թագտիս օլունմուշ, վէ գուրպանլար՝ մահպուսին վէ միւհթաճինին Թէվզիիւ իտիլմէկ հասր օլունմուշ տըր։ Պատէհու պիր միւտտէթ արամտան սօնրա, հուզզարա գահվէլէր, չուրուպլար, գօնեագլար վէ էնվաի նէֆիս լօգում վէ բաստալար իքրամ օլունարագ, զիյնէթէ խիթամ վէրիլմիշ տիր։ Տ. Կ. Ա.

Պանտըրմա, 25 Մայիս 1905

ՏԱԽԻԼԻԷ

Տիւն, սէլամլըգ րէսմը ալիսինտէն սօնրա, չայեան պույրուլան միւսաատէի սէնիէ իւզէրինէ, Ռուսիա վէ Ինկիլթէրրա սէֆիրլէրի վէ Ալմանիա մասլահաթկիւզարը սուրէթի ղայրը րէսմիյէտէ այրը այրը հուզուրը հազրէթի Բատիշահիյէ գապուլ պույրուլմըշլար տըր։

-- Հալէպ վալիսի Բեազիմ պէյ հազրէթլէրի մէէզունէն չէհրիմիզէ կէլմիշ տիր։

—Պու սէնէ Անատօլու վէ Րումէլիտէ մահսուլաթը զիրաիյէնին բէք մէմնունիյէթպախչ օլտուղը խապէր ալընըեօր։

—Շիլի վէ ճիվարը սօգագլարընա գալտըրըմ տէօչէնմէսինէ պաշլանմըշ տըր։

—Ֆրանսա սէֆարէթի պաշ Թէրճիմանը Մ. Եսվար Րուէ՝ զէվճէսի վէ գըզլարըյլա պիրլիքտէ մէէզունէն Ֆրանսաեա կիթմիշլէր տիր։

—Թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն Խիւտավէնտիկեար վալիսի Րէչիտ բաշա հազրէթլէրինէ սէլամը Շահանէ Թէպլիղ պույրուլմըշ, վէ բաշաի միւչարիւլէյհ տախի Մապէյնի Հիւմայունա չէքտիկի պիր Թէլէկրաֆնամէ իլէ Զաթը հազրէթի Բատիշահիյէ արզը Թէչէքքիւրաթ վէ ուպուտիյէթ իյլէմիշ տիր։

—Սէլանիք վալիսի Րէուֆ բաշա հազրէթլէրի չըգան ճումաա կիւնիւ Կէվկէլիյէ կիտէրէք, պազը մուհիմմ իչլէր իլէ մէչղուլ օլմուշ տըր։ Միւչարիւլէյհ օ աղչամը Սէլանիքէ ավտէթ իթմիշ տիր։

—Իճրա իյլէտիկի ումուրը խայրիէյէ միւքեաֆաթէն, Նուսեան գրալը Թարաֆընտան Մ. Եօսթաչ Եվէնիտէսէ Սօվէօր նիչանը վէրիլմիշ տիր։

—Օթուզ գատար Պուլկար էչգըեալընընըն, տէմիր եօլու իւզէրինտէ Անճէտ Օվա բոթտասիօնը եագընընտա պիր տէմիր քէօբրիւյէ գարչը հարէքէթի ճինայէթլէրի վուգու պուլտուղընը, վէ Թրէն իչինտէ օլան ասաքիրի Շահանէ Թարաֆընտան էչգըեայը մէրգումէ տէրտէսթ իտիլիպ, Սէլանիկէ կէօթիւրիւլտիւքլէրինի Բրօկրէ տը Սալօնիք ղազէթասը եազմըշ իսէ տէ, Սէլանիք րէսմի ղազէթասը, պու հավատիսի Թէքզիպ իթմիշ տիր։ Հարէքէթի ճինայիյէ վուգու պուլմաեըպ, անճագ մէզքիւր քէօբրիւ եագընընտա իւչ Պուլկար կէօրիւլէրէք Թուտուլմուչ վէ իճրա իտիլէն Թէտգիգաթըն նէթիճէսինտէ, պիր կէօնա սուչի գաստ վուգու պուլմատըղը, վէ Թրէնին, քէօբրիւտէն կէչմէք իւզրէ, Թէտգիգաթըն խիթամ պուլմասընա պէքլէտիկի իչին, Սէլանիկէ վագթը միւթատընտան կէճ վասըլ օլմուչ օլտուղը անլաչըլմըչ տըր։ Թէքմիլ տէմիր եօլու խաթթը իւզէրինտէ էմնիյէթի քեամիլէ հիւքմ իթմէքտէ օլտուղը՝ մէզքիւր ղազէթատա պէեան իտիլմիչ տիր։

—Խարիճիէ Սիճիլլի ահվալ միւտիրի Ալի Րիզա պէյէ 2նճի Օսմանի, Մաթպուաթը խարիճիէ գալէմի խիւլէֆասընտան Խաչիկ էֆ.յէ 3իւնճիւ Մէճիտի նիչանլարը իհսան պույրուլմուչ տըր։

—Ռուսիա տէվլէթի Թարաֆընտան Թէպրիզ պաշ չէհպէնտէրի Րէմզի պէյէ 2նճի, Պէյկրատ չէհպէնտէրի Սամի պէյէ 3իւնճիւ րիւթպէտէն Սէնթ Ան, Մարսիլիա պաշ չէհպէնտէրի Զիեա վէ Իսթիչարէ օտասը մուավինլէրինտէն Ապտ իւլ Քէրիմ պէյլէրէ 2նճի րիւթպէտէն Սէն Սթանիսլաս նիչանլարը վէրիլմիշ տիր։

—Շէհիր էմանէթի Թարաֆընտան նէչր օլունան պիր րէսմի իլանտա, Շզօտրատա վուգու պուլան տէհչէթլի զէլզէլէտէն ֆէլաքէթզէտէ օլանլարա Թարաֆը հազրէթի Բատիչահիտէն 3000 լիրա իհսան, վէ Մալիէ խազինէսինտէն տէ 2000 լիրա, վէ ֆէլաքէթզէտէկեանըն իսքեանը իչին սէրիան 1000 չատըրըն իրսալի խուսուսլարընա իրատէի սէնիէ սունուհ պույրուլտուղը պէեան իտիլմիչ, վէ միւքէլա, րիճալ վէ հէր սընըֆ էհալինին, պու պապտէ իպրազը համիյէթէլէ իեանէլէր կէօնտէրմէլէրի Թավսիյէ օլունմուշ տըր։ — Իգտամ ղազէթասը սահիպի իթթիհազը Ճէվտէթ պէյ՝ 10 լիրա իեանէ կէօնտէրմիշ տիր։

—Պէրլինտէ պուլունան Օսմանլը Հէյէթի մախսուսէսի՝ պաշ վէքիլ գօնթ Պիւլօվ իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Վիէննա ղազէթալարընըն մալիւմաթընա նէզարէն, էսնաի զէլզէլէտէ, Շզօտրատա 115 քիչի Թէլէֆ վէ 500 քիչի գատար մէճրուհ օլմուշ տըր։ Գաթօլիք քիլիսէսի Թավանընըն պիր գըսմը եըգըլմըշ, վէ քիլիսէտէ պուլունանլար ֆիրար իթմիշլէր տիր։ Պունլարտան իքի քիչի Թէլէֆ վէ բէք չօգ էյլասս մէճրուհ օլմուշ տըր։

—Իսկիւտէրէտէն եազըլըեօր. «Ախըր-Զէլէպիլի Հաճի Էմին վէ Մէհէմմէտ նամ չախըսլար, տիկէր 6 քիչի իլէ պիրլիքտէ Իսկէչէտէն ավտէթ իտէրքէն, գարչըլարընա 15 քիչիտէն միւրէքքէպ պիր էչգըեա ֆըրգասը չըգմըշ, վէ վուգու պուլան միւսատէմէտէ, էչգըեատան պիրի եարալանմըշ, վէ իքի կիւն սօնրա հալը պուլունմըշ տըր։ Էչգըեայը մէրգումէ՝ տաաքիրի Շահանէ Թարաֆընտան Թաագիպ օլունմագտա տըր։ Թութուլան պիր գաչ Պուլկարլարըն իւզէրինտէն զուհուր իտէն քեաղըտլարտան՝ էչգըեա ֆըրգալարընա մէնսուպ օլտուգլարը անլաչըլմըշ տըր։»

—Զըգան հաֆթա 4 քիչի Սէլանիկէ կիթտիքլէրի էսնաատէ, պիր Պուլկար էչգըեա ֆըրգասընա Թէսատիւֆ իթմիշլէր տիր։ Տէրհալ եօլճուլարտան պիրի տէօնէրէք, քէյֆիէթէթի հիւքիւմէթի մահէլլիէյէ խապէր վէրտիկինտէն, ասաքիրի Շահանէ էչգըեայը Թաագիպէ պաշլամըշ, վէ պունլարտան իքիսի Թէլէֆ վէ իքիսի տէրտէսթ օլունմըշ տըր։ Ցիկէրլէրի ֆիրար իթմիշլէր տիր։

—Րումէլի վիլաեէթլէրի ժանտարմա Թէչքիլաթընա մէմուր ֆէրիգ տի Ճօրճիս բաշա՝ Սէլանիքտէն Տէրիսաատէթէ կէլմիշ տիր։

—Զարչէնպիհ կիճէսի Պէյօղլունտա Սինէմ քէօյիւնտէ հարիգ զուհուր իտիպ, պիր խանէ իլէ ալթընտաքի մէյխանէ միւհթերէգ օլմուշտըր։

—Մայիսըն 15ինճի կիճէսի, Դրուսատա, էօմէր իսմինտէ պիրի՝ րէֆիգի Իսմայիլին խանէսինէ կիրիպ, մէրգումըն գարըսընա Թասալլուտ իթմէք իսթէտիկինտէ, գատըն մուգավէմէթ իթմիչ, վէ Եօմէր՝ պիչարէյի գամա իլէ վուրուպ Թէլէֆ իյլէմիշ տիր։ Գաթիլ տէրտէսթ օլունմուչ տըր։

—Տիւն կիճէ Մագըրքէօյինտէ քիրէճ օճագլարը ճիվարընտա, պիր չուգուր իչինտէ, պաշը վիճուտինտէն այրըլմըշ վէ բարչալանմըշ պիր ինսան նաչը պուլունմուչ տըր։ Պիր աղ էօթէտէ պուլունան մագթուլըն տէֆթէրլէրինտէն՝ քիրէճ օճագլարը միւտիրի Շաքիր էֆ.նին եազըճըսը Տօնիկ աղա օլտուղը անլաչըլմըշ տըր։ Օ կիւնիւ իւզէրինտէ 3000 ղշ. վար իմիչ։ Ճանիլէր՝ ղալըթաճա արանմագտա տըր։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ ՊԱՆԳԱՍԸՆԸՆ

Գալաթա, Պէյօղլու վէ Իսթանպօլ իտարէխանէլէրի՝ կէլէճէք բազար իրթէսի կիւնիւ Թաթիլ օլունաճագլար տըր։

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Թէվհիտ իտիլմիշ էսհ. ումումի	96	16
Րումէլի չըմէնտըֆէրի ֆր.	132	87—
Գրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն Ա.	310	
» » Բ.	268	75
Օսմ. Միկոթ. չիրքէթի Լ. Օ.	3	95
Րէժի ազսիօնու	15	25
Տէրիւ. Թրամվայ գում.	7	70
» » թահվ ֆր.	490	
Տէրսաատէթ Րըխթըմ	513	
Թահվիլաթը միւմթազէի Օսմ.	504	
Օսմ. պանգասը սէնէտաթը	612	
Տիւլէթի Ալիէ Րէժի	384	

Սահիպի իմթիեազ վէ մէսուլը ղազէթա
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ